

Gorenjski Glas

TOREK, 5. DECEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 97, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odpadkov na občinski meji nočejo

Šenčurski svetniki so s soglasnim sprejemom sklepa odločno podprli nasprotovanje Občine Šenčur umestitvi objekta za skladiščenje in obdelavo odpadkov na mejo občine.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Problematika umestitve objekta na zemljišče znotraj avtocestnega priključka Kranj vzhod, kjer bi Komunalna Kranj skladiščila in obdelovala odpadke, ima po besedah Aleša Puharja s šenčurske občinske uprave dolgo zgodovino. Ker lokacija v Kranju, kjer se ta dejavnost trenutno izvaja, ni ustrezna, občine solastnice že vrsto let iščejo ustrezno rešitev. Predlagateljica ene od lokacij je bila v preteklosti tudi Občina Šenčur, a do dogovora ni nikoli prišlo.

Kot je pojasnil Puhar, je Občina Šenčur že več kot

pred desetletjem predlagala umestitev sortirnice odpadkov ravno na območje znotraj avtocestnega priključka Kranj vzhod. Ker se Mestna občina Kranj (MOK) tedaj ni odločila za odkup njihovega zemljišča na tem območju, so ga prodali na javnem razpisu. Sosednje zemljišče je lastnica, Družba za avtoceste v RS, v prodajo ponudila konec lanskega leta. MOK je uveljavila predkupno pravico in pred kratkim postala lastnica zemljišča. Na njem naj bi Komunalna Kranj zgradila objekt za predhodno skladiščenje trdih negotljivih odpadkov, prav tako načrtujejo umestitev

logističnega centra za Kranj in okolico, v prihodnosti pa še regijski center za predelavo odpadkov, zlasti biološko razgradljivih.

Kot meni Občina Šenčur, sta MOK in Komunalna Kranj pri določitvi lokacije ravnali samovoljno. »Mi smo kot solastniki podjetja z dejstvi le soočeni in nikakor nismo sodelujoči pri sprejemanju ustreznih rešitev,« je poudaril Puhar. Občina Šenčur namreč nikoli ni in ne bo dala soglasja k umestitvi objektov za skladiščenje in obdelavo odpadkov na zemljišču, ki je neposredno ob meji njihove občine.

▶ 6. stran

V Kranju bi radi znotraj avtocestnega priključka Kranj vzhod postavili objekt za sortiranje odpadkov, sosednji Šenčur pa temu odločno nasprotuje. / Foto: Tina Dokl

V osnovnih šolah se obetajo novosti Slovesnost na Goreljku

Predlog novele zakona o osnovni šoli, ki ga je pripravila vlada, prinaša številne novosti, tudi na področju nacionalnega preverjanja znanja, pravic učencev pri šolanju na domu in obveznih tujih jezikov.

MATEJA RANT

Ljubljana – Vlada je sprejela predlog novele zakona o osnovni šoli, ki za osnovnošolce prinaša številne spremembe. Po novem naj bi tako nacionalno preverjanje znanja opravljali tudi učenci tretjih razredov, obenem novela dopušča možnost, da se dosežki nacionalnega preverjanja znanja v devetem razredu upoštevajo kot eno izmed meril za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programih srednješolskega izobraževanja, so poudarili na ministrstvu za vzgojo in izobraževanje.

▶ 2. stran

Novela zakona o osnovni šoli za osnovnošolce prinaša številne spremembe. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Na Goreljku na Pokljuki je potekala spominska slovesnost ob osemdeseti obletnici boja tretjega bataljona Prešernove brigade.

MARJANA AHAČIČ

Goreljek – »Prav je, da vsako leto vsaj na ta dan obudimo spomin na vse padle in preživele borce, ki so z željo po svobodi in boljšem jutri branili slovenski narod pred premočnim okupatorjem. Še posebno letos, ko mineva že osemdeset let od tega tragičnega dogodka,« so poudarili organizatorji

prireditve iz Združenja borcev za vrednote NOB Radovljica in Odbora Prešernove brigade. »Lahko smo ponosni nanje in lahko smo jim nadvse hvaležni, saj svobodo in boljši jutri prav zaradi njih uživamo že toliko let.« Slavnostni govornik na prireditvi je bil letos generalmajor Slovenske vojske Andrej Osterman.

▶ 4. stran

Priloga: Zgornjesavc deželne novice

AKTUALNO

Ob jubileju tudi novi prostori

Mineva trideset let, odkar so župani Škofje Loke, Pirana in Ptuj ustanovili Skupnost starih mest Slovenije, zdaj Združenje zgodovinskih mest Slovenije. Ob jubileju so dobili nove prostore.

3

ZANIMIVOSTI

Lepota je v dobroti srca

Tak je naslov knjige, ki jo je napisal pater jezuit Jože Roblek, rojen v Bašlju. V njej piše o svojem pogledu in doživljanju starosti in srečevanjih s starostniki v domu na Vidmu v občini Dobrepolje.

9

ŠPORT

Na pol poti do polfinala

Slovenski državni prvaki, vaterpolisti kranjskega Triglava, so na prvi tekmi četrtfinala pokala Challenger premagali švicarsko ekipo Carouge Natation.

12

KMETIJSTVO

Hlev, ki je nekaj posebnega

Prenovljeni Drakslarjev hlev, ki je bil tudi eden od osmih finalistov v izboru Ljubljanskih mlekarov za najhlev, je nekaj posebnega.

15

VREME

Danes bo oblačno s padavinami. Jutri bo pretežno oblačno in suho. V četrtek bo sprva sončno, popoldne se bo oblačnost povečala.

-1/2 °C

jutri: pretežno oblačno

Dočakali prvi sneg

ANA ŠUBIČ

Kranj – Minuli konec tedna je večji del države pobelil sneg, marsikje prvi v tej zimi. Ponekod ga je bilo le za vzorec in ga je kaj hitro pobralo, v višjih legah pa so dobili izdatnejše snežne pošiljke. Na Kredarici je po navedbah Agencije RS za okolje (Arso) v dveh dneh zapadlo skoraj meter in pol novega snega, v nedeljo zjutraj pa je bila tako snežna odeja debela 180 centimetrov. Na Zelenici so denimo

izmerili 35 centimetrov snega, na Voglu 30, na Vršiču malenkost manj, na Planini pod Golico in Jezerskem 17, v Topolu nad Medvodami 15, v Ratečah šest centimetrov... Novega obilnejšega sneženja za zdaj ni na vidiku. »Količina padavin na Gorenjskem bo v tem tednu zelo simbolična,« je napovedal Arsov meteorolog Branko Gregorčič in dodal, da morda danes pade kakšen centimeter snega ali pa še to ne. Podobna situacija naj bi bila tudi v soboto.

Na Kredarici je konec tedna zapadlo skoraj meter in pol novega snega, snežna odeja pa se je tako odebelila na 180 centimetrov. / Foto: Arso

Razglasili obrtnika in podjetnika leta

Brdo pri Kranju – Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je minuli četrtek na Brdu pri Kranju razglasila letošnja obrtnika in podjetnika leta. Priznanje obrtnik leta 2023 sta prejela Anton Cigan in Peter Tibaut iz Črenšovcev, Robert Medle iz Novega mesta pa si je prislužil naziv podjetnik leta 2023. Med nominiranci za obrtnika leta je bil tudi Klemen Cvek iz kranjskega podjetja MT Cvek. V družinskem podjetju se ukvarjajo z vzgojo enoletnic, dvoletnic in sezonskega cvetja ter okrasnih rastlin, postavitvijo profesionalnih namakalnih sistemov, aluminijastih vrtnih obrob in sistemov za zunanje ureditve, urejanjem vrtov in okolja, trgovino na debelo in drobno ter servisom namakalnih sistemov. Naziv najstarejši obrtnik leta 2023 je prejel osemdesetletni gostinec Franko Bergnach iz Spodnje Idrije.

Med gorenjskimi nominiranci je bil Klemen Cvek. / Foto: Tina Dokl

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 21. novembra 2023, prejme družinsko vstopnico za voden ogled gradu Dvor v Preddvoru **Ida Horvat** iz Radovljice. Nagrajenki čestitamo!

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme **IVO POTOČNIK** iz Podnarta.

Kako pridobiti in zadržati delovno silo

Posvet, ki je prejšnji četrtek potekal v kranjski Kovačnici, se je posvetil aktualnim izzivom, s katerimi se ob pomanjkanju delovne sile v zadnjem obdobju srečujejo delodajalci.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Gorenjska želi postati ena najbolj dinamičnih regij v alpskem prostoru z visoko kakovostjo bivanja. Razvoj pa zahteva ustvarjanje delovnih mest in znanj, je v uvodu posveta z naslovom **Kako pridobiti in zadržati kadre** povedala Franja Gabrovšek Schmidt, direktorica Regionalne razvojne agencije Gorenjske, BSC Kranj, kjer so dogodek organizirali skupaj s kranjsko enoto Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ), GZS – Regionalno zbornico Gorenjska ter kranjsko območno Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije.

Posvet, ki je prejšnji četrtek potekal v kranjski Kovačnici, se je posvetil izzivom, s katerimi se v zadnjem obdobju srečujejo delodajalci. Aktualne spodbude za zaposlovanje, ki so trenutno na voljo na Zavodu RS za zaposlovanje, je predstavila Darja Škrjanc s kranjske enote ZRSZ. A v času, ko so evidence brezposelnih izpraznjene, se delodajalci vse bolj zatekajo k tujcem. Kot je povedal Miho Šepec z ZRSZ, so tujci konec lanskega leta predstavljali že 14 odstotkov delovno aktivnega prebivalstva, število pa se v zadnjih letih povečuje. Od leta 2016 do danes se je število izdanih delovnih dovoljenj in soglasij k enotnim dovoljenjem povečalo za tristo

O kadrovskih izzivih, s katerimi se soočajo, so spregovorili tudi gorenjski predstavniki.

/ Foto: Tina Dokl

odstotkov oz. s 15.300 na dobrih 37 tisoč.

Izkušnje podjetnikov

O svojih izkušnjah so spregovorili tudi predstavniki gorenjskega gospodarstva. Kot je povedala Miša Hrast, kadrovnica v družbi SIJ Acroni, kadre iščejo med mladimi, posegajo pa tudi po tuji delovni sili. Veliko vlagajo v zadovoljstvo zaposlenih na delovnem mestu, saj je redke delavce nujno v podjetju tudi zadržati. Podoben recept uporabljajo tudi v kranjski Iskri ISD in družbi SIGR. Barbara Mulej, vodja kadrovske službe v Iskri ISD, sicer opaža, da je interesa med mladimi za študentske in opravljanje praks v zadnjem obdobju manj, izzive pa imajo tudi pri

upravljanju tujih delavcev. »Veliko se je treba ukvarjati z mladimi. Pri nas imamo dneve odprtih vrat že za jeniške vrtnice,« pa je svojo izkušnjo podal Gregor Bizjak z družbe SIGR, kjer sicer v zadnjih letih med sodelavce sprejemajo vse več filipinskih delavcev.

Razvrstitev obrtniških poklicev

Med pomanjkljivostmi, ki se jih v Sloveniji premalo zavedamo, je poznavalec sistema vajeništva in srednjega poklicnega izobraževanja pri OZS Mitja Korunovski poudaril slabo promocijo poklicev. »Poklici na srednjem poklicnem nivoju so premalo cenjeni, pa čeprav je znano, da omogočajo kvalitetno eksistenco,«

je dejal. »Obrtniške poklice smo popolnoma razvrstili,« se je strinjal Bizjak in poudaril tudi konkurenčno prednost avstrijskih in nemških delodajalcev, na račun katerih izgubljam tuje delavce, ki smo jih usposobili v slovenskih podjetjih. Barbara Mulej je omenila predolge postopke za pridobivanje delovnih dovoljenj za tujce, Miša Hrast pa visoko obremenitev plač. »Včasih je težko razložiti, koliko delodajalec plača in koliko od tega delavec dobi na svoj račun. Tu smo zelo destimulativni,« je povedala.

Dogodek je z zanimivim predavanjem sklenila nekdanja plavalka in olimpijka Sara Isaković, ki danes deluje na področju psihologije zmogljivosti.

V osnovnih šolah se obetajo novosti

◀ 1. stran

Spremembe se obetajo tudi na področju učenja tujih jezikov, saj novela zakona obvezni prvi tuji jezik uvaja že v prvem razredu osnovne šole.

Novela obenem predvideva prenovu koncepta razširjenega programa osnovne šole, v katerega je doslej sodilo podaljšano bivanje, dopolnilni in dodatni pouk, individualna in skupinska učna pomoč ter neobvezni izbirni predmeti. To naj bi po novem preoblikovali z izvajanjem vsebin s področij gibanja, zdravja ter kulturne in državljske vzgoje, pa tudi z vsebinami s področja

učenja. Učenci se v ta program, ki bi ga šole lahko izvajale pred, med in po pouku, vključujejo prostovoljno, pojasnjujejo na ministrstvu. »V praksi to med drugimi pomeni, da se neobvezni izbirni predmeti po novem ne bi ocenjevali.« Kot so dodali, bi bila šola učencem prvega razreda omenjene vsebine dolžna ponuditi pred in po koncu obveznega programa, da bi zagotovili varstvo s strukturiranimi dejavnostmi.

Spremembe uvajajo tudi pri izobraževanju učencev na domu, saj jim med drugim želijo zagotoviti enakovreden izobražbeni standard, kot ga imajo učenci, ki se

izobražujejo v šoli. Učenci, ki se izobražujejo na domu, bodo morali tako po novem opravljati izpite iz vseh predmetov posameznega razreda. Starši bi morali izobraževanje na domu za prihodnje šolsko leto napovedati do 16. avgusta, in ne do 31. avgusta kot doslej, uvajajo pa tudi možnost prekinitve izobraževanja na domu med šolskim letom in vključitev učenca v izobraževanje na šoli. Tistim učencem, ki bodo pri ocenjevanju neuspešni, pa bi pravice izobraževanja na domu omejili.

Več sprememb novela predvideva tudi pri izobraževanju otrok s posebnimi potrebami. Med drugim

uvaja pouk slovenskega znakovnega jezika in jezika gluhoslepkih, ureja tudi možnost podaljšanja statusa za tri leta za učence, ki obiskujejo program osnovne šole z nižjim izobražbenim standardom. Podrobneje ureja problematiko izobraževanja na domu za učence s posebnimi potrebami, ki bi bilo bolj prilagojeno učencem. Sprememba zakona omogoča še organizacijo počitniškega varstva za otroke s posebnimi potrebami in s tem rešuje problematiko težavnejšega vključevanja otrok s posebnimi potrebami v ostale organizirane oblike varstva, so še dodali na ministrstvu.

Ob jubileju tudi novi prostori

V Škofji Loki so pripravili praznovanje tridesete obletnice ustanovitve Skupnosti starih mest Slovenije, hkrati pa so odprli nove prostore in učni laboratorij.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Letos mineva trideset let, odkar so župani Škofje Loke, Pirana in Ptuj ustanovili Skupnost starih mest Slovenije. Skupnost je nato rasla, pridružila so se ji nova mesta in preimenovala se je v Združenje zgodovinskih mest Slovenije. To danes povezuje 21 zgodovinskih mest, ponosnih na svoje prednike in njihovo zapuščino, stavbno dediščino, številne šege, navade in izročila. Ob jubileju so se pred dnevi razveselili svojega prvega skupnega domovanja, ki so ga uredili v eni najbolj prepoznavnih mestnih stavb, v stavbi starega rotovža na osrednjem škofjeloškem Mestnem trgu.

Prostore je Občina Škofja Loka obnovila v okviru projekta Šola prenove za nove generacije in dediščino 21. stoletja, v okviru razpisa norveškega finančnega mehanizma, ki je prispeval tudi ves denar oziroma osemdeset tisoč evrov za obnovo. »Novi prostori bodo namenjeni izobraževanju o kulturni dediščini, pa tudi izobraževanju učiteljev, kako vpeljati kulturno dediščino v osnovne šole. Prostori so že sami izobraževalni, saj nam vsak kotiček govori zgodbo o življenju te stavbe,« je povedala generalna sekretarka Združenja zgodovinskih mest Slovenije, sicer pa tudi Škofjeločanka Mateja Hafner Dolenc, in poudarila, da

V prenovljenih prostorih stavbe starega rotovža na Mestnem trgu sta že ob odprtju potekala skupščina Združenja zgodovinskih mest Slovenije in pogovor o ukrepih, obnovi in razvoju mestnih središč, da bi ta še bolj zaživela. / Foto: Tina Dokl

se zavedajo, da so stara mestna jedra in kulturna dediščina za nas priložnost, uspešno sodelovanje v evropskih projektih pa to potrjuje.

Pobuda za mestna središča

V novih prostorih sta že ob odprtju potekala skupščina Združenja zgodovinskih mest Slovenije in pogovor o ukrepih, obnovi in razvoju mestnih središč, da bi ta še bolj zaživela. »Dejstvo je, da so stara mestna središča posebna. Če želimo našim občankam in občanom ponuditi stanovanja in življenje v njih, kot si ga v 21. stoletju zaslužimo, potrebujemo tudi namenska sredstva

za to, da zgodovinska mesta lahko prenovimo z vsem, kar sodoben način življenja zahteva,« je dejal župan Tine Radinja, ki je nato na slovesnosti v Sokolskem domu pozdravil številne goste.

»Ustanovitev Skupnosti starih mest je navdahnilo podobno vizionarsko zavedanje kot osamosvojitve Slovenije. Tako kot so se nedolgo pred tem ključni akterji – ne glede na različnost pogledov na takratno politično krajino, na različna občutja in izkustva, povezana s polpreteklo zgodovino – poenotili in omogočili, da so sanje po samostojni državi, ki so stoletja tlele

v srcih naših rojakov, postale resničnost, tako so župani treh občin začeli plemeniti zgodbo, ki je brez dvoma prispevala k ohranitvi bogate kulturne dediščine, na katero smo upravičeno ponosni,« je na slovesnosti poudaril predsednik državnega sveta Marko Lotrič, ter dodal, da so pred vsemi številni izzivi, ki jih bomo zmogli le povezani, z vključevanjem in sodelovanjem vseh, ki lahko prispevajo na kakršen koli način.

Na slavnostnem odru so vse to potrdili tudi drugi govorniki, da je bilo druženje ob jubileju še prijetnejše, pa je poskrbel domači glasbenik Tomaž Hostnik.

Srečanja ob trideseti obletnici ustanovitve Skupnosti starih mest Slovenije so se v Škofji Loki udeležili predstavniki Združenja zgodovinskih mest Slovenije in gostje. / Foto: Tina Dokl

Inflacija najnižja v zadnjih dveh letih

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Po tem, ko smo oktobra beležili 6,9-odstotno letno inflacijo, je ta novembra upadla na 4,9

odstotka, kar je najnižje v zadnjih dveh letih, so prejšnji teden objavili na republiškem Statističnem uradu. Najbolj, za 1,1 odstotne točke, so letno inflacijo

zvišale za 6,2 odstotka višje cene hrane in brezalkoholnih pijač.

Na mesečni ravni pa smo prvič po več kot letu dni zabeležili deflacijo, cene so se

znižale za en odstotek. Največji vpliv na mesečno deflacijo je imela nižja končna cena elektrike – ta se je zaradi oprostive plačevanja prispevka OVE in SPTE znižala za 18,8 odstotka ter k deflaciji prispevala 0,8 odstotne točke.

K

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Hotel, pri hotelu, s hotelom ...

Občina Preddvor kar nekaj denarja v svojem proračunu nameni tudi za razvoj turizma. Dobila sem občutek, da imajo posamezno ali skupaj z Zavodom za turizem Preddvor posluš za ideje o novih turističnih produktih, ki bi povečali prepoznavnosti območja občine kot turističnega območja, a morajo biti ti seveda smiselni, argumentirani in z nekim poslovnim ciljem oziroma finančno shemo – in v okvirih predpisanih oziroma predvidenih zmoglosti.

V okviru projekta Turizem ribjih doživetij je občina uspešno uredila zahodni breg priljubljenega jezera Črnava, kavarna Park Bor je lepo zaživela. Vse bolj postaja prepoznaven tudi grad Dvor. Kulturnih dogodkov, pogovornih večerov in tako tradicionalnih kot drugih prireditev je v Preddvoru in okoliških krajih čez leto kar nekaj. Dve močni turistični društvi – Bašelj in Kokra – skrbita, da zgodbe ne zamrejo v domačih vaseh, pa tudi širše. Včasih na pomoč priskočijo tudi člani drugih društev, zlasti upokojenci. Z letošnjim decembrskim programom se Preddvor lahko postavi ob bok večjim krajem, saj bo mesec živahen, občino pa bodo med drugim obiskala znana glasbena imena, kot so Damjana Golavšek, Alenka Gotar in Anže Šuštar, Romana Krajčan. Mlada in obetavna pevka, domačinka

Tina Nunar, vabi na božični koncert ...

Da ne govorimo o tem, da je Preddvor precej priljubljen pri ljubiteljih (jadralnega) padalstva, gorskega kolesarjenja, predvsem pa planinarjenja, miru in narave. Na svoj račun pridejo tudi ljubitelji medu, saj ima čebelarstvo v preddvorski občini lepo tradicijo. Zatakne pa se pri izbiri hotela ... Nekeč najbolj prepoznaven, tisti s poštenimi razglednic, včasih Hotel Bor, potem Alma, zdaj v rokav zasebnika, danes ohranja bolj senco nekdanje prepoznavnosti. Grad Hrib, ki stoji čez dvorišče in je bil kupljen skupaj s hotelom, propada. Mogoče bo zacvetel novi Hotel Oskar Zaplata, ki ga je nedavno kupila kranjska turistična Agencija Oskar. Sicer mi višine kupnine novi lastniki niso zaupali, nakup pa naj bi bil povezan s tem, da se je penzion pač prodajal. Sem pa sama najprej pomislila na to, da se končno gradi manjkajoči del regionalne ceste med Kranjem in Hotemažami, kar bo zelo skrajšalo pot med Preddvorom in Kranjem. Tudi to bi bil lahko glavni ali eden zmed prevladujočih vzrokov za nakup – avtocesta bo tako hotelu še bližje, ravno tako tudi Letališče Jožeta Pučnika. Hotel je tudi blizu Avstrijcem, sistem povezovanja lokalno in širše smo Slovenci že usvojili, tako da bodo možnosti razvoja turizma v Preddvoru, ko bo odsek dokončan, še večje.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Proračuna pod streho

Blejski občinski svet je v drugi obravnavi sprejel proračuna za leti 2024 in 2025.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Oba osnutka proračuna sta bila v javni razpravi od 28. septembra do 9. oktobra, pri čemer so za proračun prihodnjega leta prejeli dve pripombi, za leto 2025 nobene. Kot je pojasnil blejski župan Anton Mežan, se prva pripomba nanaša na vključitev projektov gradnje in obnove fekalne kanalizacije, izgradnje črpališča in izvedbo dovozne poti za določena gospodinjstva na Savski cesti. Povedal je, da je investicija že v proračunu pod splošno postavko za omenjene projekte. Drugo pripombo je podala Gasilska zveza Bled-Bohinj za področje obrambe in ukrepov ob izrednih dogodkih, ki jo je Občina Bled upoštevala. Župan je ob tem še dodal, da že v začetku leta 2024 pričakuje obravnavo rebalansa proračuna, saj si na prihodkovni strani nadejajo dodatna sredstva.

Pri glasovanju o predlogu proračuna za leto 2024

so se svetniki Gibanja Svoboda vzdržali, saj kot je pojasnila Romana Purkart, predlagatelj proračuna prednost pred reševanjem akutne in za Bled pomembne materije jezera in Save Bohinjke daje fizičnemu varovanju v nočnem času, za kar je načrtovanih 170 tisoč evrov. »Ta denar bi po našem mnenju moral zagotoviti povzročitelj, torej hostli, ki na Bledu ne poslujejo v skladu z veljavnimi predpisi,« je pojasnila. Moti jih tudi, da je za letoletno okrasitev v proračunu namenjeno 270 tisoč evrov in 250 tisoč evrov za nove parkirne avtomate. »Medtem ko nimamo denarja za v nebo vpilajoče okoljske probleme,« je dodala Purkartova.

Proračun za leto 2024 je bil tako z dvanajstimi glasovi za in štirimi vzdržanimi glasovi sprejet, medtem ko je bil proračun za leto 2025 sprejet s 15 glasovi za in enim vzdržanim.

Sprejeli drugi rebalans proračuna

MAŠA LIKOSAR

Zg. Gorje – Gorjanski svetniki so na tretji izredni seji po skrajšanem postopku sprejeli drugi rebalans letošnjega proračuna, ki mu je botrovala škoda zaradi avgustovske poplave. Z rebalansom je Občina Gorje na prihodkovno stran vključila sredstva, ki jih je prejela od ministrstva za naravne vire in prostor, to je dobrih 66 tisoč evrov, in slabih 38.500 evrov, ki so jih prejeli od ministrstva za obrambo. Na odhodkovni strani proračuna so se povečali

odhodki obnov v višini 43 tisoč evrov ter odhodki intervencijskih stroškov v višini slabih 38.500 evrov. Neporabljeni sredstva ministrstva za naravne vire in prostor bo občina evidentirala na ostanku sredstev 31. decembra. Celotni prihodki proračuna so z drugim rebalansom načrtovani v višini dobrega 5,7 milijona evrov, kar pomeni povečanje za dobrih 104.500 evrov, celotni odhodki pa so načrtovani v višini dobrega 6,3 milijona evrov oziroma slabih 81.500 evrov več glede na prvi rebalans proračuna.

Mini alpinistična knjižna turneja Messnerja in Grošlja

Mojstrana, Medvode – Od 7. do 10. decembra bo v Sloveniji na obisku Reinhold Messner z ženo Diane. Ob tej priložnosti bodo skupaj z Vikijem Grošljem obiskali šest krajev, kjer bodo skozi pogovor predstavili nedavno izdani knjigi Podobe smisla Reinholda in Diane Messner ter Mojih 33 odprav Vikija Grošlja. Messner in Grošelj spadata med najboljše alpiniste na svetu, oba pa sta tudi uspešna in plodovita avtorja, ki jima ne zmanjka zgodb o podvigih. Ob izidu knjig bosta pogovora z avtorji tudi v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, in sicer v soboto, 9. decembra, ob 17. uri, v nedeljo, 10. decembra, ob 10. uri pa v Kulturnem domu Medvode.

Namesto Jarkoviča svetnik Fabjan

Bled – Blejski občinski svet je v tem mandatu zapustil še en svetnik. Potem ko je 1. septembra z mesta svetnika odstopil Janez Fajfar, je izjavo, da s 1. novembrom odstopa kot svetnik, podal še Gregor Jarkovič, ki je bil izvoljen na listi Gibanje Svoboda. Namesto njega so blejski svetniki na novembrski seji potrdili mandat Timu Fabjanu (Gibanje Svoboda), ki je sprejel funkcijo občinskega svetnika.

Slovesnost na Goreljku

◀ 1. stran

»Spominska slovesnost je tudi priložnost za krepitev naše narodne zavesti in domoljubja,« je poudaril Osterman. »Slovenski narod ima bogato zgodovino, v kateri se je moral velikokrat dokazati. Tako med prvo in drugo svetovno vojno kot v vojni za Slovenijo leta 1991. V vseh so številni darovali svoja življenja, kar je največ, kar lahko nekdo daruje – in zato jim moramo biti vedno hvaležni.«

Kot je poudaril, so nam prav nenehno dokazovanje, vztrajnost in odločnost v prelomnih trenutkih omogočili, da danes živimo svobodno. »Imamo svojo državo, naša skupna odgovornost pa je skrb za ohranjanje slovenske narodne zavesti. Pri tem mora veliko vlogo igrati tudi krepitev odnosa do slovenskih državnih simbolov – grba, zastave in himne, ki označujejo tako obstoj naše domovine kot pripadnost

Slavnostni govornik, generalmajor Slovenske vojske Andrej Osterman, ob njem predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Radovljica Danijela Mandelc

njej,« je zbrane na Goreljku nagovoril Osterman.

»Upor proti okupatorju je bil odločno dejanje slovenskega naroda, ki se je zavedal, da se mora za svoj obstoj na domači, slovenski zemlji braniti tudi z orožjem,« je še poudaril. »Zavedati pa se moramo, da se ne bi mogli braniti in zmagati niti v narodnoosvobodilnem boju

niti v vojni za Slovenijo, če se v zgodovinsko prelomnih trenutkih ne bi pravočasno pripravili in zbrali dovolj potrebne enotnosti. Za narodni napredek so potrebni vizija, enotnost in volja, vztrajnost, odrekanje in žal včasih tudi žrtve. Vse to je slovenski narod zmogel v svojih prelomnih zgodovinskih trenutkih. Ponosni moramo biti

tudi na slovensko vojsko, ki ohranja sporočilo domoljubja in prispeva k ohranjanju miru v svetu. Če se bomo vsi skupaj dovolj zavedali, kako pomembno je domoljubje, in ga tudi gojili, se nam ni treba bati za slovensko prihodnost. Naša zaveza mora biti tudi, da ne pozabimo vseh pogumnih hčera in sinov slovenskega naroda, ki so si stoletja prizadevali in se bojevali za obstoj naroda in tudi samostojno Slovenijo.«

»Imamo svojo državo, naša skupna odgovornost pa je skrb za ohranjanje slovenske narodne zavesti. Pri tem mora veliko vlogo igrati tudi krepitev odnosa do slovenskih državnih simbolov – grba, zastave in himne.«

Slovesnost je bila tradicionalno na mestu boja – pri spomeniku na Goreljku v bližini hotela na Pokljuki, pripravili pa so jo v spomin na borce, ki so izgubili življenje v boju. Najmlajši od 79 borcev je bil star komaj 16 let, najstarejši 41, med padlimi sta bili dve partizanki. Borce, nastanjene v praznem Lovčevem hotelu, je 15. decembra 1943 napadla nemška vojska. Slabo zavarovani bataljon je bil obkoljen in poražen po večurnem ostrem boju, ki je ponehal šele, ko je požar skoraj popolnoma uničil stavbo hotela. Poleg štaba bataljona so se rešili le nekateri posamezniki, ki se jim je uspelo prebiti iz obkolutitve.

Predstavniki krajevnih organizacij so položili vence k spomeniku padlim na Goreljku.

Za višjo denarno pomoč ob rojstvu otroka

Blejski svetniki so na novembrski seji obravnavali osnutek odloka o dodelitvi enkratne denarne pomoči ob rojstvu otroka v občini Bled, ki bo prinesel določene spremembe.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Starši novorojenca, ki so državljani Republike Slovenije in imajo ob vložitvi vloge stalno prebivališče v občini Bled, bodo po osnutku odloka lahko uveljavljali enkratno denarno pomoč v višini 275 evrov, kar je 25 evrov več od veljavnega pravilnika. Ob tem se ukinjajo boni v vrednosti 275 evrov za trgovine z otroško opremo, saj se je izkazalo, da zanje ni bilo interesa. Še vedno

pa bodo prejeli sadiko avtohtonega medovitega drevesa, ki jo Občina Bled že zdaj podarja vsakemu novorojenčku.

Svetniki so v razpravi predlagali, da se osnutek odloka dopolni, predvsem povišanja vrednost enkratne denarne pomoči. Podani so bili trije predlogi, ki jih je predstavil svetnik Srečko Vernig, in sicer da se denarna pomoč uskladi z inflacijo, da se zagotovi v višini polovice zajamčene plače ali celo

v višini zajamčene plače. Svetnik Jakob Bassanese je ob tem poudaril, da predlogi niso populistični. Spomnil je, da so se v zadnjem letu določene ugodnosti za mlade družine in novorojene otroke na ravni države ukiniše. »Občine morajo v določenem delu včasih postati neke vrste instrument, ki nadomesti vlogo države,« je dodal Bassanese.

Za povišanje denarne pomoči so se zavzeli tudi svetniki Matjaž Berčon, Matjaž

Pristavec in Romana Purkart, ki je še poudarila, da se populacija v občini Bled stara hitreje od povprečja v državi, poleg tega se prebivalstvo pospešeno odseljuje, kar je skrb vzbujajoče. V občini Bled sicer letno enkratno denarno pomoč ob rojstvu otroka prejme med 50 in 60 staršev.

Blejski župan Anton Mežan nima zadržkov za povišanje, je pa opozoril tudi na zlorabe, ko denimo starši za čas poroda prijavijo stalno bivališče v občini Bled, po prejemu pomoči pa se odjavijo. »V odlok bomo morali vnesti varovalko, da bo vsaj eden od staršev občan občine Bled neko daljše časovno obdobje, denimo eno leto,« je dejal župan. Svetniki so osnutek odloka s pripombami iz razprave, do katerih se bo občina opredelila do druge obravnave, soglasno sprejeli.

Slovesno ob prazniku Občine Žirovnica

Na osrednji proslavi ob prazniku Občine Žirovnica, ki ga praznujejo 3. decembra, na rojstni dan pesnika Franceta Prešerna, so se s priznanji zahvalili letošnjim občinskim nagrajencem. Naziv častni občan so posthumno podelili oblikovalcu, avgusta letos preminulemu Klemenu Rodmanu.

MAŠA LIKOSAR

Žirovnica – Občina Žirovnica, ki že 25 let oblikuje samostojno pot, je v letu 2023 pripravljala dokumentacijo, pridobivala zemljišča in gradbena dovoljenja za večje investicije, ki bodo realizirane v prihodnjih letih. Iztekajoče se leto je v slavnostnem govoru strnil župan Leopold Pogačar. »Tokrat si ga bomo žal v največji meri zapomnili tudi po slabih rečeh, pri čemer mislim na vremenske katastrofe, ki so 4. avgusta prizadele Slovenijo. Tudi žirovniški občini ni bilo prizaneseno, a k sreči je sistem zaščite in reševanja deloval, predvsem pa smo vsi stopili skupaj in se problema lotili takoj,« je dejal župan.

Med večjimi projekti je omenil gradnjo obvoznice Vrba, za katero pripravljajo dokumentacijo in odkupujejo zemljišča, zgrajena naj bi bila predvidoma v prihodnjih dveh letih. Poleg nje so v ospredju še gradnja gasilsko-reševalnega centra v Zabreznici, avtobusnega postajališča, parkirišča in vstopne točke za Finžgarjevo

Priznanje naziv častni občan Žirovnice za leto 2023 sta v imenu očeta Klemena Rodmana prevzeli hčeri Petra in Vesna. / Foto: Tina Dokl

rojstno hišo v Doslovčah, medgeneracijskega in gerontološkega centra na Selu pri Žirovnici, kjer si dograditev obeta tudi Zdravstvena postaja Žirovnica.

Letos so postavili nove podzemne ekološke otoke, asfaltirali so več manjših cestnih odsekov, sprehajalne poti in javna mesta pa opremljajo z novo ulično opremo. »Sanirali smo cesto in infrastrukturo v Mostah, ki jo je odnesla vodna ujma. Spomlad bomo položili le še asfalt,«

je povedal župan. Naslednje leto bodo med drugim pristopili k sanaciji gozdnih cest in mostu, opornega zidu ter ceste v Mostah. Župan je napovedal tudi pripravo javnega natečaja za izbiro projekta za novo kulturno dvorano na Breznici. »Občina smo mi vsi, vsak posebej in skupnost, ki jo tvorimo v vaseh pod Stolom. Vsi lahko prispevamo k temu, da nam bo lepo, da se bomo razvijali in da bomo tu radi živeli,« je poudaril župan.

Andrejka Čufer, Nina Čuk, žirovniški župan Leopold Pogačar in Janez Toman, ki je priznanje prevzel v imenu sina Urbana Tomana / Foto: Tina Dokl

Častni občan Klemen Rodman

Županovo priznanje so prejeli prostovoljci projekta Prostofer in člani sil za zaščito in reševanje ter zunanji sodelavci za hitro in ustrezno ukrepanje ob avgustovski ujmi. Nagrado Občine Žirovnica si je letos prislužil profesionalni igralec odbojke Urban Toman, plaketo Občine Žirovnica pa Andrejka Čufer, ki se posveča slikarstvu, ilustraciji in grafičnemu oblikovanju, ter Nina Čuk za svojo bogato športno in akademsko kariero.

Naziv častni občan za leto 2023 so posthumno podelili oblikovalcu, avgusta letos preminulemu Klemenu Rodmanu. Priznanje sta v imenu očeta prevzeli hčeri Petra in Vesna. Klemen Rodman je s svojim osebnim umetniškim profilom v slovenskem kulturnem prostoru pustil izrazit ustvarjalni pečat. Vplival je na dvig oblikovalske in urbane kulture Gorenjske in širšega slovenskega prostora. Njegova dela so med drugim radovljiške mestne svetilke, blejska avtobusna postajališča, skulptura »Avsenik« v krožišču v Lescah, srebrnik za svetovni dan čebel – Anton Janša in grb Občine Žirovnica.

Rodman se je zapisal tudi v zgodovino samostojne Slovenije kot avtor bankovcev prve neuradne slovenske valute Lipa. V zadnjem obdobju je velik del ustvarjalnega časa namenjal tehniki kolaža, ki ga je fascinirala kot prostor neskončnega raziskovanja. Za svoje delo je prejel več domačih in tujih priznanj, med drugim tudi Plečnikovo medaljo za projekt o življenju in delu arhitekta Ivana Vurnika.

V prijetnem vzdušju nazdravili jubilentom

Nakelski župan Ivan Meglič je še zadnjič letos na druženje povabil občane, ki so ali še bodo v zadnjem kvartalu dopolnili 80, 90 ali več let.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Na še zadnje letošnje druženje so pred nedavnim k Marinšku v Naklo starejše občane – jubilate povabili župan Ivan Meglič v imenu Občine Naklo ter predsednik in tajnica Društva upokojencev (DU)

Župan Meglič je slavljenecem zaželel obilo zdravja in dobre volje, da bi se še večkrat srečali na podobnih dogodkih. Kot je poudaril, v občini lepo skrbijo tudi za starejše, zagotavljajo jim brezplačne prevoze (Prostofer), pomoč na domu, dostavo kosil ... Pohvalil je tudi dobro sode-

Jubilanti, ki so se udeležili druženja, v družbi župana Ivana Megliča ter predsednika in tajnice DU Naklo Jožeta Kajina in Slavke Jelenc / Foto: Tina Dokl

Naklo Jože Kajin in Slavka Jelenc. Vabilu se je odzvalo osem slavljenec, ki so ali bodo v zadnjih treh mesecih leta dopolnili 80, 90 ali več let: Janez Malovrh, Marija Jamšek, Marija Toporš, Janez Pavlin, Franc Sitar, Andrej Černilec, Alojz Konc in pa Franc Sajovic kot najstarejši, ki v teh dneh praznuje svoj 98. rojstni dan. Kot je povedal, je njegovo zdravje letom primerno, še vedno hodi na krajše sprehode in je hvaležen hčerki Bernardi, ki lepo skrbi zanj. »Malo je še takih,« je prepričan.

lovanje z DU Naklo in domačim Rdečim križem. Tudi predsednik društva Kajin je jubilentom iskreno čestital in jim zaželel veliko zdravja, obenem se je zahvalil poverjenicam DU Naklo, ki so jih ob koncu leta prav tako povabili na kosilo in druženje. »Naše poverjenice pridno skrbijo za vez med upravnim odborom društva in člani društva, da so ti o vsem obveščeni.« Da je tudi tokratno druženje ostalo v najlepšem spominu, je z nastopom poskrbela Folklorna skupina DU Naklo.

Prva nagrada Janezu Kavarju za zgodbo Tržičan

Ljubljana – Konec novembra so v Mestni knjižnici Ljubljana, Slovanski knjižnici, razglasili deset najboljših zgodb natečaja Zgodbe mojega kraja: Kako smo se nekoč prevažali, ki ga je razpisala Mestna knjižnica Ljubljana v sodelovanju s knjižnicami osrednjeslovenske regije. Natečaj je potekal od 12. junija do 30. oktobra 2023. Prejeli so 67 zgodb, ki ustrezajo razpisanim pogojem. Žirija je za najboljšo izbrala zgodbo z naslovom Tržičan avtorja Janeza Kavarja iz Križ. Med najboljših deset zgodb se je z območja širše Gorenjske uvrstila še Kako smo se nekoč prevažali Dušana Škodiča iz Medvod.

Svet zavoda imenoval direktorico

Golnik – Člani sveta zavoda Univerzitetne klinike Golnik so na redni seji 30. novembra za direktorico klinike za mandatno obdobje štirih let imenovali doc. dr. Viktorijo Tomič. Soglasje k imenovanju direktorice mora podati še vlada. Kot so še zapisali na svoji spletni strani, bodo razpis za strokovnega direktorja klinike ponovili. Svet zavoda je na isti seji za predsednika sveta zavoda izvolil dr. Tomaža Pliberška.

Tiha potka še naprej zaprta

Kranjska Gora – Z Občine Kranjska Gora so obvestili, da je Tiha potka, ki poteka od Casinoja Korona do jezera Jasna v Kranjski Gori zaradi varnosti do nadaljnjega zaprta. Pot so poškodevale letošnje naravne ujme. Obiskovalce in sprehajalce prosijo za upoštevanje zaprtja poti, gibanje na tem območju je namreč zelo nevarno.

Praznični prižig lučk v Tržiču

Danes bo v Tržiču na Trgu svobode Miklavžev prižig lučk, postavili bodo tudi Božičkov nabiralnik.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Današnji program na Trgu svobode v Tržiču se bo začel ob 17. uri, za praznično vzdušje bosta poskrbeli Severa Gjurin in vokalna zasedba Bejazzy. Danes se začne tudi vodena

doživetja. Nepozabni božič Jakob Aljaža, naslednji termini vodenj bodo še 8., 12., 19. in 26. decembra ter 6. januarja, vsakič ob 16. uri, prijave zbirajo v Službi Turizem Tržič. Popeljali vas bodo skozi okrašeno mestno jedro, mimo cerkve

svetega Andreja do Kurnikove hiše, kjer boste izvedeli več o prazničnih navadah na Tržičkem, zadišalo bo po tržički fliki in božičnem čaju. Nadalje bo pot vodila v cerkev Marijinega oznanjenja, kjer vam pripravljajo posebno presenečenje, pa do

edinstvenih Tekčevih jaslic in ogleda razstave prazničnih voščilnic avtorja Toneta Kavčiča v Galeriji Atrij.

V sredo, 13. decembra, ob 17. uri bodo mali in veliki otroci v atriju Občine Tržič iz Božičkovega nabiralnika poslali pisma Božičku.

V novo leto z ambicioznimi projekti

Ob izteku leta so v Mestni občini Kranj predstavili izvedene projekte in investicije ter načrte za prihodnje leto. V kranjskem podjetniškem inkubatorju Kovačnica jih je strnil župan Matjaž Rakovec.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Kot je v uvodu podaril župan Matjaž Rakovec, so v prvem mandatu uresničili za 70 milijonov evrov projektov, prav tako so v drugega vstopili ambiciozno in zagnano. Za največji razvojno-investicijski projekt občine v zadnjih desetletjih je označil Poslovno cono Hrastje. Pred kratkim so dobili pravnomočno gradbeno dovoljenje za gradnjo javne komunalne infrastrukture v coni in rekonstrukcijo ceste od naselja Hrastje do glavne ceste Šenčur–Kranj.

Na prioritetnem seznamu investicij za leto 2024 je tudi sanacija mostu pri nekdanji Planiki, za katerega že imajo gradbeno dovoljenje, potrebujejo le denarno

pomoč države. Predvidoma spomladi bodo še za motoriziran promet odprli prenovljeni most čez Savo na Ljubljanski cesti, ki ga od konca novembra že lahko uporabljajo pešci in kolesarji.

Uresničujejo zastavljene projekte

Pomembne korake delajo pri investicijah v šole in vrtnice. Med drugim nadaljujejo aktivnosti za dozidavo Osnovne šole (OŠ) Helene Puhar Kranj in obnovo prostorov objekta nekdanje trgovske šole, kjer bo v prihodnje prostore dobila podružnica OŠ Jakoba Aljaža Kranj. V teku je revitalizacija vzgojno-izobraževalnega območja na Trsteniku, rekonstrukcija in dozidava Osnovne šole in vrta Franceta Prešerna

Kranj – Podružnična šola Kokrica ter izgradnja novih vrtcev Sonček in Čebelica. Obnovljeno telovadnico z novo streho bodo dobili tudi na OŠ Franceta Prešerna Kranj.

V prihajajočem letu se bo nadaljeval eden od večjih projektov, in sicer novi dom starejših občanov na Zlatem polju, ki bo sprejel 150 starostnikov. Mestna občina Kranj (MOK) je jeseni zaprosila za gradbeno dovoljenje, v skladu s pismom o nameni pa bo izgradnjo doma financiralo ministrstvo za solidarno prihodnost. Eden od ciljev župana je tudi tisoč novih stanovanj na območju občine v prihodnjih dveh do treh letih. Trenutno novogradnje rastejo v Stražišču, na Zlatem polju in na območju nekdanje mlekarne.

Na področju gradnje infrastrukture si v Kranju prihodnje leto obetajo začetek gradnje za prestavitev Pševske ceste, drugo fazo izgradnje komunalne infrastrukture v Lazah, gradnjo odseka ceste med naseljem Breg ob Savi in Jamo ter izgradnjo nadhoda za pešce in kolesarje pri Tušu. Nadaljujejo postopek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta. Po javni razgrnitvi v letošnjem poletju načrtujejo prihodnjo pomlad še

Na prioritetnem seznamu investicij za leto 2024 je tudi sanacija mostu pri nekdanji Planiki, ki je od avgustovskih poplav zaprt. / Foto: Tina Dokl

eno. Prav tako nadaljujejo pripravo drugih prostorskih aktov, med njimi so zeleni OPN, OPPN Zlato polje, OPPN staro mestno jedro in OPPN kanjon Kokre. Podnebno pogodbo v okviru misije sto podnebno nevtralnih in pametnih mest pa bo MOK Evropski komisiji oddala spomladi 2024.

Zelena preobrazba mesta

V kranjski občini so letos zgradili prvo parkirišče P + R na Gorenjskem, nova parkirišča pri hidroelektrarni Standard, uvedli so

električne avtobuse in postavili e-polnilnice zanje. Nova zelena pridobitev je tudi Park slovenske himne, poleg tega na območju, ki je bilo zapuščeno več kot dvajset let, zdaj raste največji park v mestu, Bleiweisov park. Med turističnimi pridobitvami je od letos Jenkova rezidenca v starem mestnem jedru Kranja. MOK je letos prejela sredstva sofinanciranja za ureditev kanjona Kokre. Razvijajo sistem mestne kartice, ki bo predvidoma na voljo v prvem četrtletju 2024. Napredek je zabeležila v

projektu za povečanje lokalne prehranske samooskrbe, energetsko so sanirali tudi osem objektov, večinoma šolskih in vrtčevskih.

»Uspešni smo pri črpanju evropskih sredstev, še vedno pa čakamo izplačila iz sredstev Evropske kohezijske politike 2014–2020,« je med drugim povedal župan, ki je zadovoljen z zeleno preobrazbo v mestu, prehodom na trajnostni način razmišljanja in mednarodnimi sodelovanji, na podlagi katerih se jim odpirajo nove možnosti za nadaljnje delo.

V mestni promet je MOK letos uvedla električne avtobuse in postavila e-polnilnice zanje. / Foto: Tina Dokl

Drsanje mogoče tudi v centru Kranja

SIMON ŠUBIC

Kranj – Tudi v Kranju je ta konec tedna zaživelo montažno drsališče, ki so ga že po tradiciji postavili na Slovenskem trgu. Direktor Zavoda za šport Kranj Tadej Peranovič je napovedal, da bo drsališče obratovalo, dokler bodo vremenski pogoji to

dopuščali. Obratovalni čas drsališča je med tednom od 15. do 22. ure, medtem ko ga bodo ob koncu tedna odprli že ob 9. uri. Tudi letos si je mogoče izposoditi drsalke in pingvina za učenje drsanja, otrokom do šestega leta starosti pa je vstop na drsališče dovoljen le v spremstvu odrasle osebe.

Montažno drsališče v Kranju so že preizkusili prvi drsalci.

/ Foto: Tina Dokl

Odpadkov na občinski meji nočejo

◀ 1. stran

Konflikt dejavnosti v prostoru

Puhar je še spomnil, da je območje po veljavnih prostorskih aktih obeh občin, tako šenčurske kot kranjske, namenjeno izvedbi poligona varne vožnje, ki ga je nameravalo graditi podjetje Avto Krka. »Načrtovana prostorska ureditev MOK, kakor tudi proces prostorskega načrtovanja na predmetni lokaciji je v popolnem nasprotju z načelom usklajevanja interesov v prostoru. S predlogom sprememb nastanka rabe prostora v OPN MOK se tako ustvarjajo

pogoji za nastanek konflikta dejavnosti v prostoru,« je povedal ob zavedanju, da MOK načrtovane prostorske ureditve z Občino Šenčur ni usklajevala. »Nadaljnje dejavnosti na šenčurskem delu se bodo umeščale v skladu z našim veljavnim občinskim prostorskim načrtom, pri čemer bo moral šenčurski svet sprejeti tudi ustrezen OPPN,« je še dodal Puhar.

Odpadki so tudi naši

Na Občino Šenčur so se večkrat obrniti zaskrbljeni krajanje krajevne skupnosti Šenčur – Srednja vas, ki napovedujejo ustanovitev

civilne iniciative, če bi do gradnje na tej lokaciji prišlo. Nasprotovanje umestitvi objekta za skladiščenje in obdelavo odpadkov na občinski meji, ki naj bi bilo v javnem interesu lokalne skupnosti Občine Šenčur, so s soglasnim sprejemom sklepa podprli tudi šenčurski svetniki.

V razpravi je svetnik David Štrajhar vprašal, ali lahko predlagajo alternativno zemljišče. »Kajti vemo, da so ti odpadki tudi naši odpadki,« je opomnil. Šenčurski župan Ciril Kozjek je ob tem omenil Poslovno cono Hrastje. Povedal je tudi, da se Občina Šenčur dogovarja

z ljubljanskim javnim podjetjem Snaga. »Čakamo njihovo ponudbo, da bi lahko po vzoru sosednjih občin Cerklje in Medvode odpadke vozili v Ljubljano, zato kranjskih smeti na meji naše občine res ne potrebujemo in nočemo,« je bil oster župan.

Svetnik Valerij Grašič je ob koncu razprave še poudaril, da je območje ob gorenjski avtocesti in državni cesti Kranj–Brnik elitna lokacija z veliko pretočnostjo prometa. »Na takem mestu nameravajo postaviti objekt s smetmi, ki bo oddajal neprijetne vonjave in bo vsem na ogled. To tja zagotovo ne sodi,« je opozoril Grašič.

Slavnostna akademija ta petek

Tržič – Občina Tržič 12. decembra praznuje občinski praznik. Na ta dan je Tržiču leta 1492 avstrijski cesar Friderik III. podelil trške pravice. Na slavnostni akademiji, ki bo v petek, 8. decembra, ob 19. uri v Kulturnem centru Tržič bodo podelili priznanja letošnjim občinskim nagrajencem in priznanja župana.

Brezplačna webinarja o novoletnih nakupih

Kranj – Zveza potrošnikov Slovenije prireja brezplačna webinarja (seminar po spletu) o novoletnih nakupih: jutri, v sredo, ob 14. uri o tem, kako jih načrtovati in financirati, v četrtek ob isti uri pa o potrošniških pravicah. Prijave sprejemajo na portalu vemvec.si.

V Kranju na akademiji počastili letošnje nagrajence

Na slavnostni akademiji v Prešernovem gledališču v Kranju so v soboto zvečer podelili letošnja občinska priznanja; naziv častni občan je prejel Matevž Oman. Ob tej priložnosti se je Kranjčanom predstavil tudi novi Simfonični orkester Mestne občine Kranj.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V soboto, na predvečer praznika Mestne občine Kranj (MOK), so na slavnostni akademiji v Prešernovem gledališču v Kranju podelili nagrade in priznanja letošnjim občinskim nagrajencem. Župan Matjaž Rakovec je ob občinskem prazniku, ki ga v Kranju praznujejo na dan rojstva pesnika Franceta Prešerna (3. decembra), čestital vsem občanom, še posebej pa nagrajencem za izstopajoče dosežke. »Nagrade, priznanja in plakete so samo simbolična zahvala za vaš dragoceni prispevek lokalni skupnosti. Hvala, ker ste naš zglede in bogatite okolje, v katerem je nekoč ustvarjal največji slovenski pesnik,« je dejal in dodal: »Kranj je mesto velikih ljudi in danes slavimo vas, cenjene občinske

Prejemniki priznanj Mestne občine Kranj z županom Matjažem Rakovcem / Foto: Tina Dokl

nagrajenke in nagrajenci. Želim si, da tudi v prihodnje tvorno sodelujemo in se povežemo. Se učimo od drugih in skupaj napredujemo v nove višave in daljave, kjer svet ne bo zblaznel, ampak

se bo znal ustaviti in ozaveštviti, kaj vse je že dosegel in predvsem, kaj vse še lahko doseže z znanjem, spoštovanjem in strpnostjo.«

Najvišje priznanje, naziv častni občan, je za dolgotrno ustvarjalno delovanje in zapise za ohranjanje kulturne dediščine Stražišča prejel Matevž Oman, avtor številnih zbornikov in zapisov o življenju prednikov Strašanov. »Čas bo prinesel, takrat bom verjetno šele vedel, v katero sredino sem bil počaščen,« je dejal. Nagrado MOK je v imenu Društva paraplegikov Gorenjske prevzel Peter Robnik. Listine o priznanju so dobili Živa Slavec, Matjaž Bogataj in Varstveno delovni center Kranj (direktorica Mirjana Česen). Veliko plaketo MOK so podelili

Vladislavu Erženu, veliko Prešernovo plaketo pa Berti Golob. Po odločitvi župana sta plaketo MOK prejela Jan Polanc in Maša Gril, Prešernovo plaketo pa Tomaž Kukovič.

Prav pod dirigentsko taktirko Kukoviča se je na slavnostni akademiji kranjskemu občinstvu prvič predstavil novoustanovljeni Simfonični orkester Mestne občine Kranj, kar je novi častni občan Matevž Oman izkoristil, da je spomnil, da v Kranju še vedno ni koncertne dvorane. Dejaj je: »Tolikokrat smo že zastavili za koncertno dvorano, ker telovadnica to ni. Enkrat bi pa res rad rekel, da je le nastopil župan, ki je malo bolj kulturnen.« In župan Rakovec mu je odgovoril, da bo.

Naziv častni občan Mestne občine Kranj je prejel Matevž Oman iz Stražišča. / Foto: Tina Dokl

Izšel zbornik o domoljubju

Zbornik Pomlad, domovina, svoboda in ljubezen: mladi o domoljubju v sliki in besedi predstavlja likovna in literarna dela mladih o domoljubju.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Zbornik je izšel pod okriljem Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda, ki je vsa leta tudi pripravljalo nagradne natečaje za mlade v obeh občinah. Že v letu 2014 so namreč v sodelovanju z ravnatelji šol pripravili nagradni natečaj, ki mu je sledila razstava literarnih in likovnih del. Zdaj so zbrana dela na voljo tudi v knjižni obliki.

»Ko smo načrtovali nagradni natečaj likovnih in literarnih del učenk in učencev /.../, še nismo razmišljali o izdaji zbornika in v ta namen nismo shranjevali

prispevkov. Tako v tem zborniku niso objavljene vsi prispevki, prispeli na natečaje, saj se jih je nekaj v desetih letih izgubilo,« je v uvodu zapisal glavni urednik in predsednik združenja mag. Zvonko Cvek in oddal, da so na drugi strani objavili tudi prispevke, poslane zunaj razpisanih rokov.

Kot je še povedal Cvek, je po desetih letih dela tudi čas za razmislek, na kakšen način bodo dejavnosti potekale v prihodnje in kaj novega ter privlačnega lahko ponudijo v naslednjih letih.

Po dveh dokumentarnih delih je to tretja publikacija, ki jo je izdalo območno združenje veteranov.

Pozdrav veselemu decembru v Medvodah

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Medvodah v letošnji veseli december vstopajo s prireditvijo Pozdrav veselemu decembru, ki bo v središču jutri, 6. decembra, z začetkom ob 18. uri. Nastopili bodo Otroški pevski zbor Il OŠ Preska, Mladinski pevski zbor

OŠ Preska, Otroški pevski zbor OŠ Simona Jenka Smlednik, Otroški pevski zbor OŠ Pirniče, Kitica z OŠ Medvode, Mladinska vokalna skupina OŠ Medvode, Mladinska vokalna skupina Medvode in Godba Medvode. Zbrane bo pozdravil tudi Miklavž, prižgali bodo praznične luči.

Miklavževanje v središču mesta

Škofja Loka – Od minulega petka je Škofja Loka okrašena, prižgali pa so tudi praznične luči. Že danes v mesto prihaja prvi od decembrskih dobrih mož. Miklavževanje na Mestnem trgu se bo začelo ob 17. uri, ko bodo zbrani pričakali Miklavža v spremstvu angelov in parkeljnov. Po tem bo na Loškem odru predstava za otroke z obdaritvijo.

Zelena luč za gradnjo prizidka

Občina Mengeš je podpisala pogodbo za preureditev osnovne šole. V nove, težko pričakovane prostore naj bi učenci stopili v septembru 2025.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Mengeš – Osnovna šola Mengeš, ki jo obiskuje blizu 900 učencev, vključenih v 37 oddelkov, bo z izgradnjo severnega trakta dobila štiri nove učilnice, kabinete za izvajanje dodatne strokovne pomoči, novo avlo, jedilnico, kuhinjo, knjižnico, zunanjo učilnico, arhiv in prenovljene garderobe. »Prostorska preureditev bo za šolo pomenila izjemno pomembno

rešitev,« pravi ravnatelj Sašo Božič. Kot je pojasnil, se zaradi stalnega povečevanja števila vpisanih otrok že več let srečujejo s prostorskimi težavami. Spomnil je tudi, da so z izbranim izvajalcem, podjetjem SGP Graditelj, uspešno sodelovali že pri gradnji vzhodnega prizidka šole in športne dvorane. »Verjamemo, da se bo tudi tokrat izkazal kot zanesljiv, strokoven in kvaliteten izvajalec.«

Pripravljalna gradbena dela se bodo predvidoma začela v tem mesecu, zaključek investicije v Mengšu pričakujejo ob začetku šolskega leta 2025/26. Župan Bogo Ropotar širitev šole označuje za pomembno prelomnico. »Skrb za zagotavljanje kakovostnega učnega in življenjskega okolje za mengeške otroke je ena od naših prednostnih nalog. S tem korakom tudi udeležujemo zavezo, da se

Tako bo videti Osnovna šola Mengeš po preureditvi. / Foto: Občina Mengeš

Mengeš razvije v najbolj prijetno mesto na deželi, tudi za naše otroke,« je dejal od podpisu pogodbe.

Naložba je vredna dobrih osem milijonov evrov, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je odobrilo

sofinanciranje v višini 1,3 milijona, na občini pa računajo še na podporo Eko sklada.

Dežela prizidkov

Minuli četrtek so v Sokolskem domu v Škofji Loki odprli razstavo Dežela prizidkov. Arhitekturni projekt je potekal v sodelovanju Občine Škofja Loka in Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Razstava, ki bo na ogled do 7. januarja, po besedah dr. Mitje Zorca z ljubljanske Fakultete za arhitekturo nosi nekoliko izzivalen naslov. »Gradnja prizidkov ima v naši družbi namreč negativen prizvok. Čeprav z njimi lahko hitro zadovoljimo svoje prostorske potrebe – od večjega bivalnega prostora z ateljejem ob stanovanjski hiši

ali stanovanja za mlado družino nad stanovanjsko hišo in na primer večje telovadnice ob osnovni šoli – se nam zdi, da obstoječega ne bi smeli kaziti in da bi bila povsem nova in večja stavba boljša rešitev. A če na fenomen prizidkov pogledamo brez predsodkov, v različnih kontekstih in merilih, lahko ugotovimo, da prav prizidave in nadzidave podaljšujejo rabo obstoječih stavb, so orodja zgoščevanja

in organske rasti naselij ter priložnost za utrditev ali prilagoditev našega odnosa s krajem,« je na predstavitvi Dežele prizidkov razmišljal dr. Zorc.

Poglobljena študija

Kot je povedal profesor na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo, so bila območja obravnave in programska izhodišča za izbrane lokacije opredeljena v sodelovanju s predstavniki Oddelka za okolje in prostor Občine Škofja Loka, mag. Kristino Onufrija in Rokom Vettorazzijem. Obravnavali so območja Podlubnika (območje nizke organizirane gradnje stanovanjskih hiš), Stare Loke, Kapucinskega predmestja in Šolske ulice, Puštala, Klavnice, starega mestnega jedra in Reteč. »Projektne preizkusi in simulacije, ki so bili zasnovani, so obdelani na idejnem nivoju in z mero svobodnega premisleka, ki jo omogoča in zahteva študijski proces. V programskem smislu so razpeti od stanovanjskih stavb do stavb in ureditev za različne družbene

Javnega vodstva so se udeležile tudi Tatjana Skubic Simovski in njeni hčeri Ariana in Aleksandra, ki je sodelovala pri projektu. / Foto: Primož Pičulin

programe. Prav vsem projektom so skupni prepoznavanje in nadgradnja obstoječih kakovosti v prostoru, trdno, vendar ne omejujoče sidrišče v zakonitostih prostorskega in stavbnega razvoja ter ne nazadnje tudi skrb za kakovosten in povezan javni – ali bolje rečeno skupni – prostor, h katerega lahko prispeva vsak dobej. »Projektne preizkusi in simulacije, ki so bili zasnovani, so obdelani na idejnem nivoju in z mero svobodnega premisleka, ki jo omogoča in zahteva študijski proces. V programskem smislu so razpeti od stanovanjskih stavb do stavb in ureditev za različne družbene

Javno vodstvo

V nedeljskem dopoldnevu, ko so vrata na široko odprle številne kulturne institucije po državi, so javno vodstvo po omenjeni

razstavi pripravili tudi v Sokolskem domu. Zanimivega vodenja dr. Zorca se je udeležilo kar nekaj meščanov, iz Ljubljane so prišle Tatjana Skubic Simovski in njeni hčeri, študentki arhitekture, Ariana in Aleksandra Simovski. »Tovrsten projekt se mi zdi odličan, študenti so zares pridni, pri takih projektih dobijo ogromno znanja, ves čas se nekaj dogaja, na fakulteti, v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje, v Cankarjevem domu ...« je menila Tatjana Skubic Simovski. Starejša hči Aleksandra je študentka petega letnika in je pri projektu Dežela prizidkov aktivno sodelovala. »Tak način

sodelovanja študentov z občino, ki poda neko željo po sodelovanju in urejanju prostorov, je prvi korak študenta v svet arhitekture, industrije, tako da lahko vidimo, kaj nas čaka v življenju. Meni se je zdelo zelo kvalitetno; mislim, da smo se vsi veliko naučili, tudi mentorji. Upam, da bodo naše ideje tudi občini kaj pomagale.« Z njo se je strinjala tudi Ariana, ki je študentka drugega letnika. »Lani sem sodelovala pri razstavi o Retečah, ki je bila na ogled le v prostorih fakultete, zdi se mi prav, da nas tako spodbujajo, saj se veliko naučimo in vidimo, kaj bomo dejansko delali v svojem poklicu.«

Po razstavi je popeljal dr. Mitja Zorc s Fakultete za arhitekturo v Ljubljani. / Foto: Primož Pičulin

Železne niti tkejo že dve desetletji

Z zbornikom Železne niti si v Muzejskem društvu Železniki že dve desetletji prizadevajo zapisati zgodovino Selške doline.

ANA ŠUBIC

Železniki – Muzejsko društvo (MD) Železniki je nedavno predstavilo nove Železne niti, že dvajsete po vrsti. »Ponosni smo in z veseljem bomo zbornik tkali še naprej,« je napovedal glavni urednik in predsednik MD Rudi Rejc. Jubilejna izdaja na skoraj petsto straneh prinaša 35 prispevkov, pod katere se je skupaj podpisalo 36 avtorjev. »V dosedanjih 20 letih je bilo v zborniku na več kot 8000 straneh objavljenih 643 prispevkov, sodelovalo pa je 222 avtoric in avtorjev,« je razložil Rejc.

»Redki slovenski kraji se lahko pohvalijo s tako bogatimi zapisi in predvsem z neprekinjenim izdajanjem že dve desetletji,« je poudaril župan Marko Gasser, ki je napisal uvodno popotnico jubilejnemu zborniku. Spomnil je, da govorjena beseda izgine, zapisana pa ostane. »V zapisih Železnih niti oživijo pomembne

osebnosti, ki so prispevale k blaginji Selške doline: gospodarstveniki, znanstveniki, zdravniki, duhovniki, športniki ... Zabeležene so naravna, arheološka, stavbna dediščina. Pisci Železnih niti posegajo po zgodovinskih arhivih, tu so ustni spomini, fotografije, lastna razmišljanja,« je dejal

župan in dodal, da zbornik ni le dokument časa in prostora, ampak tudi osnova za spoznavanje prihodnosti, v katero potujemo.

Zbornik so pred dvajsetimi leti začeli ustvarjati na pobudo Primoža Pegama, ki je bil tudi prvi urednik. Takrat si niso predstavljali, da bodo imeli pred sabo 20 števil,

je razkril član uredniškega odbora in tehnični urednik Andrej Bogataj. »Rekli smo si, da če nam kakšno leto zbornika ne bo uspelo pripraviti, ga bomo pač naslednje leto. Vendar pa nam ga je uspelo izdati prav vsako leto, pripravili smo 20 čudovitih števil,« je ponosen Bogataj, ki je zadalžen tudi

za fotografijo na naslovnici. Nanjo običajno umesti star predmet, povezan z vsebino; tokrat so to figure delavcev iz makete plavža v Muzeju Železniki. S tokratno naslovnico se je navezal na svoj prispevek o taljenju železa v pokrajinah nekdanje Avstro-Ogrske v 19. stoletju. Ko je pred nekaj leti začel bolj sistematično zbirati podatke o plavžu v Železnikih, edinem ohranjenem tehničnem spomeniku tem vrste v Sloveniji, je spoznal, da mora za preučevanje podrobnosti njegovega delovanja spoznati tudi plavže in železarske obrate v soseščini, predvsem na Koroškem pa tudi na Štajerskem in v deželi Salzburg.

Omenjeni prispevek je eden izmed treh v rubriki Železne niti, ki ima največjo težo. Rubriko je obogatil tudi Miha Markelj s predstavitvijo arhivskih virov o večstoletnih povezavah med Sorico in Innichenom. Freisingški škofje so namreč konec 13. stoletja na soriško ozemlje naselili prvih dvajset družin iz Innichena, tradicija obiskovanja obeh skupnosti pa se je ohranila vse do danes. Alojz Demšar in Petra Leben Seljak pa sta opisala čas nastanka kajž v Sorici in

podratitovških vaseh, njihove lastnike in obrti, s katerimi so se ukvarjali. Srednjeveška poselitev Selške doline se je končala do sredine 14. stoletja in takrat so nastale hube – kasnejši grunti, majhne posesti oz. kajže pa od konca 15. do prve polovice 17. stoletja.

Posebno poglavje je namenjeno drugi svetovni vojni, spoznamo lahko tudi plavljenje hlodov po Davščici, cerkev sv. Križa nad Selci, dražgoške zidane kozolce, obnovitveno zadruzo Blegoš ... Zelo pester je pregled obletnic, saj se dotakne 1050-letnice Selc, 400-letnice Župnije Železniki, 120-letnice šole na Bukovici, 100-letnice župnišča v Davči, 90-letnice organiziranega turizma v Selški dolini, 70-letnice Ribiške družine Železniki in 60-letnice Turističnega društva Železniki.

V poglavju Pogovori so spregovorili generalni direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jernej Hudolin, fizioterapevtka Valerija Pretnar Ramovš in 90-letna klekljaričica Matilda Thaler, v rubriki Imeli smo ljudi pa denimo lahko preberemo o Ansbu bratov Arnol in zanimivih ženskah iz Lešarjeve rodbine.

Uredniški odbor: Rudi Rejc, Tadeja Šuštar, Katarina Primožič, Irena Prevc Hajdinjak in Andrej Bogataj. Na sliki manjkata Anja Čufar in Aleš Primožič. / Foto: Simon Benedičič

Lepota je v dobroti srca

Tak je naslov knjige, ki jo je napisal pater jezuit Jože Roblek, rojen v Bašlju. V njej piše o svojem pogledu in doživljanju starosti in o svojih srečevanjih s starostniki v domu na Vidmu v občini Dobrepolje.

JOŽE KOŠNJEK

Preddvor – Ivka Sodnik je v soboto, 2. decembra, povabila na pogovor v grad Dvor v Preddvoru zanimivega in uglednega moža, rojenega v Bašlju v občini Preddvor, 85-letnega jezuitskega patra Jožeta Robleka. Pater, za katerega je Ivka Sodnik dejala, da vedno naredi kaj takega, da ga ne pozabimo, je napisal novo, po svoje posebno knjigo z naslovom Lepo je biti star – Dnevnik duhovnika iz doma starejših. Jože Roblek je izjemo več pisarnja in opazovanja. Zase pravi, da je za pisanje len in da potrebuje spodbudo, ki mu jo na srečo daje Roman Rozina iz knjižnice v Ivančni Gorici. Do ljudi, ki jih srečuje in s katerimi živi, je izjemno odprt in potrpežljiv. V novi knjigi je strnil 40 dnevniških zapisov, ki so nastali v letih 2022 in 2023 v domu starejših na Vidmu v občini Dobrepolje, v katerem je duhovni pomočnik in človek, ki v starosti prinaša dobro voljo in veder pogled na življenje. Posveča jo vsem starejšim po naših domovih in vsemu osebju, »ki se tam z veliko ljubeznijo posveča dan in noč, da se resnično počutimo kot doma: sprejeti, ljubljene in spoštovani«.

Na vprašanje Ivke Sodnik, kje so razlogi za njegovo

Pater Jože Roblek v pogovoru z Ivko Sodnik. Bil je prvi, ki ga je doletela čast sedeti na sto dvajset let starem »grofovskem stolu«. / Foto: Gorazd Kavčič

dobro mnenje o domu, v katerem biva, in o starosti, je pater odgovoril, da mora dom postati dom. Lepota je nekaj, kar je znotraj nas. Je v dobroti srca. »Včasih smo bili lepi in mladi. Sedaj smo samo še lepi in na to bodimo ponosni,« je poudaril pater Roblek. Ko je odgovarjal na spraševalniko razmišljanje, kako naj ravnamo v trenutkih, ko nismo zadovoljni s svojim življenjem in ko naše drevo življenja ni obrodilo dobrih sadov, je pater odgovoril, da smo nasploh premalo ponosni na to, kar smo

naredili. »Vsak lahko pove o sebi kaj lepega. Po petdesetih letih človek duhovno zori in spozna, da je življenje lepo in da bog vse obrača v dobro. On nas ne obsoja, ampak nas kar naprej popravlja in dopolnjuje.«

Pater je v domu veliko med stanovalci. Vstaja ob petih, gre na sprehod in nato na zajtrk, po njem pa ima vsako dopoldne mašo, po njej pa steče pogovori o vsemogočem, tudi o tem, kaj je kdo sanjal. Rad jim zapoje in ob dobri glasbi, tudi Avsenikovi, celo zapleše. Stiki z ljudmi so pomembni. Vesela vest dobi

tako svoj smisel, poudarja. Telo je kraj, v katerem se razodeva duša. Najbolj ubijajoča pa je samota. V ljudeh je treba prebuditi spoznavanje bogastva življenja.

In kakšni smo ljudje v življenju, je spraševala Ivka Sodnik. Pater Jože Roblek je odgovoril, da se držimo nekih vzorcev. »Če nisi tak, nisi za družbo. Tudi katoliška vzgoja je bila v tem smislu zelo ozka. Ljudje so različni in največji greh je njihovo obsojanje. Kaj pa misliš, da smo? Kdo nam je dal to pravico?« je sklenil zanimiv pogovor pater Jože.

Postavil vrtni adventni venec

SIMON ŠUBIC

Kranj – Vstopili smo v adventni čas, v katerem se katoličani (in tudi evangeličani) pripravljajo na božič, ko zaznamujejo Jezusovo rojstvo. Za štiritedensko obdobje je pri nas najbolj značilen adventni venec, namizni okras, ki je praviloma obleden v zimzeleno zelenje in okrašen s štirimi svečami. Prižigamo jih postopoma: prvo svečo na prvo adventno nedeljo, nato vsako adventno nedeljo svečo več. Prav poseben adventni venec pa si je letos omislil Kranjčan Nenad Breški. Na vrtu v bližini Prešernovega gaja je namreč postavil adventni venec, širok 2,5 metra,

Kot nam je pojasnil, je priprave začel že v začetku novembra. Njegov vrtni adventni venec je sestavljen iz štirih storov z razgibanimi vejicami. Razgibano vejo je

postavil tudi na sredino venca, ki jo je zapolnil z zastirko. »Štore sem povezal z manjšimi vejicami. Sledilo je postavljanje pobeljenih storžev, zavezanih z rafijo, na vejice. Vejice, ki povezujejo štore, sem postavil z lovrikovcem in jih obogatil z rumeno rafijo. Pod razgibano vejo na sredini sem dal tudi malenkost tise in rdeče rafije. Tudi na vse štiri štore sem položil vejice tise, pobeljene s snegom, in rdeče sveče,« je ustvarjalni proces opisal Breški, ki zase pravi, da je ljubitelj narave, poezije, fotografiranja, posnetkov in kulture. Njegov hobi je tudi urejanje manjšega parka za hišo. Več objav o dogajanju na njegovem vrtu in tudi o nastajanju adventnega venca si je mogoče ogledati na njegovem profilu na Facebooku, je pojasnil in ob tem napovedal, da za predbožični večer pripravlja prav poseben posnetek.

Vrtni adventni venec Nenada Breškija

Parkeljni tudi na fotografijah

V Muzeju Kranjska Gora - Liznjekovi domačiji so odprli fotografsko-etnološko razstavo Strašni parkeljni – starodavni demoni, še prej pa v duhu tradicije spekli parkeljne v krušni peči.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – »Čas, ko so dnevi vse krajši, ko se narava umiri, ko se bliža najdaljša noč v letu, je skrivnosten čas, ko so po ljudskem verovanju ta svet obiskovale duše in demoni iz onstranstva. Ta verovanja so starejša od krščanstva in so se v mnogih

preoblekah ohranila vse do danes v različnih šegah in navadah, tudi v Miklavževem obhodu in obhodih parkeljnov. V novi preobleki se nam vsako leto parkeljni treh dežel predstavijo na turistični prireditvi Ognjeni spektakel. Leta 2019 jih je v fotografski objektivi v Podkorenju ujel Jasim Suljanović,

s katerim smo združili moči na pričujoči razstavi: ob fotografijah sodobnih parkeljnov predstavljamo bogato paleto šeg in navad ob prazniku sv. Miklavža v Zgornjesavski dolini,« je na sobotnem odprtju povedala kustodinja razstave Špela Smolej Milat iz Gornjesavskega muzeja Jesenice.

Jasim Suljanović je muzeju poklonil čudovito serijo fotografij, kot je poudarila Smolej Milatova. Del njih je na ogled do 4. februarja. Suljanoviću, pravniku, ki je delal pri policiji, se je po upokojitvi in ženini smrti znova prebudila srednješolska ljubezen do fotografije. Leta 2011 se je včlanil v Fotoklub Jesenice. Hitro je napredoval v fotografskih nazivih in je prejemnik številnih priznanj in nagrad. »Dramatika Ognjenega spektakla, ujeta na Jasimovih fotografijah, nam vlije strah prav do kosti. Močni kontrasti parkeljne prav po hičkokovsko zapišejo in shranijo v drobovje digitalne tehnike. Zanimiva kombinacija starih šeg in navad ter novodobnega zapisa fotografij ... Kombinacija statičnih in gibajočih slik v eni fotografiji, s pomočjo svetlobe

Dober je bil tudi odziv na delavnico peke parkeljnov.

bliskavice, je odlična,« je zapisal fotografski mojster Aleksander Čufar, in tudi Suljanović je zbranim na odprtju razstave sam pristop in način fotografiranja opisal s podobnimi besedami.

Špela Smolej Milat je k razstavi dodala še etnološki del. Zahvalila se je domačinom iz Rateč za pripovedi iz preteklosti, Boru Benetu in Parkelnom Podkoren za informacije in izposojeno opremo za parkeljna. Maska originalnega parkeljna Trentarja, stara približno sto let, pa je v hrambi GMJ.

Za pristno doživetje večera sta poskrbela čisto prava

parkeljna iz Podkorena, ki sta pred tem strašila že na etnološki delavnici peke parkeljnov. O, ja, kako pridni so bili celo leto, so jim zatrjevali udeleženci. »Vsako leto ob prihajajočih praznikih pripravimo peko piškotov ali parkeljnov, za katere smo se odločili letos. Pripravili smo jih iz tradicionalnega kvašenega testa in jih spekli v krušni peči. Vmes smo še malo pomolili, zapeli, da smo obnovili stare šege in navade v času pred praznikom sv. Miklavža,« je povedala kustodinja pedagoginja Natalija Štular.

Na odprtju razstave Strašni parkeljni – starodavni demoni, ki je na ogled do 4. februarja.

zdravje & lepota

Kako ozavestiti o tistem sovražniku

Na nedavni okrogli mizi v organizaciji STAKluba in Združenja zdravnikov družinske medicine so strokovnjaki govorili o nevarnosti in zaščiti pred pnevmokoknimi okužbami. Pri zdravljenju pnevmokoknih okužb sta ključni preventiva in precepljenost prebivalstva, so bili enotni. V Sloveniji je zaradi diagnoze pnevmokoknih okužb, med katerimi je najpogostejša pljučnica, letno hospitaliziranih več kot šest tisoč bolnikov, v letu 2021 je zaradi pnevmokoknih okužb 14 ljudi tudi umrlo.

Dobrodelno za šest porodnišnic

Družba T-2 v okviru projekta T-2 ljubi življenje skupaj s poslovnimi partnerji, uporabniki in zaposlenimi podpira prizadevanja društva Slojenčki pri izboljšanju opremljenosti porodnišnic, da bi ob predanem zdravstvenem osebju lahko tudi z vrhunsko medicinsko opremo poskrbeli za novorojence. Šestim porodnišnicam, med njimi kranjski, so simbolično že predali letošnjo donacijo, monitorje za spremljanje življenjskih funkcij novorojenčkov in operacijske luči za porodne sobe.

Zelo dobra udeležba v programu Dora

Odzivnost v program Dora na Zgornjem Gorenjskem v letu 2023

SUZANA P. KOVAČIČ

Udeležba v državnem programu za zgodnje odkrivanje raka dojke Dora in samopregledovanje sta načina, kako prispevati k zgodnejšemu odkrivanju raka dojke, najpogostejšega raka med ženskami. Program Dora na Zgornjem Gorenjskem deluje v mobilni enoti ob Splošni bolnišnici Jesenice od januarja 2018. Na presejalno mamografijo v enoto vabijo ženske, skupaj 9.600 ustreznih žensk.

Kot so zapisali v Državnem programu Dora, se podobno kot na ravni Slovenije tudi ženske na Gorenjskem zelo dobro odzivajo na vabilu programa Dora. Lani je bila skupna udeležba žensk na presejalni mamografiji v občinah Zgornje Gorenjske 78-odstotna. V vseh občinah – Bled, Bohinj, Gorje,

Jesenice, Kranjska Gora, Radovljica in Žirovnica – je bila udeležba 75-odstotna ali višja. To je zelo dobra udeležba, najnižji kriterij za učinkovito presejanje po evropskih smernicah je 70 odstotkov, želena udeležba pa je 75 odstotkov. V prvi polovici leta 2023 v presejalni enoti na Jesenicah beležijo sicer nekoliko nižjo udeležbo glede na celotno v 2022, vendar so ti podatki delni in se bodo pričakovano do konca leta zvišali, saj nekatere prenaročajo na kasnejše datume. Končni podatki o udeležbi bodo tako primerljivi, ko bodo znani oz. zaključeni podatki za celo letošnje leto.

V letu 2022 so z dodatnimi diagnostičnimi preiskavami na Onkološkem inštitutu Ljubljana pri slikanih ženskah iz navedenih občin raka dojke odkrili pri dvajsetih ženskah. V prvem polletju 2023 pa so ga odkrili pri manj kot desetih ženskah.

Skupna zaveza za odpravo aidsa

SUZANA P. KOVAČIČ

Letošnji svetovni dan boja proti aidsu, ki je prvega decembra, je v ospredje postavil prizadevanja za izpolnitev skupne zaveze za odpravo aidsa do leta 2030. HIV še vedno ogroža na milijone življenj, posebno v revnejših delih sveta. Epidemija se najhitreje širi v evropski regiji, a se Slovenija uvršča med države, ki ohranjajo nizko stopnjo epidemije. »Letos smo do 20. novembra zabeležili 36 novih diagnoz okužbe s HIV, kar je ena manj kot v istem obdobju lani. Najpogostejši način prenosa še zmeraj predstavljajo nezaščiten spolni odnos, največ novih okužb (27) je bilo tudi letos zabeleženih med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi. Ena okužba je bila med intravenskimi uporabniki drog, medtem ko med nosečnicami in otroki ni bilo novih okužb. Ocenjujemo, da naj bi v Sloveniji s HIV živelo nekaj manj kot

Dan boja proti aidsu simbolizira rdeča pentlja.

devetsto oseb, od katerih naj bi jih približno ena desetina ne vedela, da je okužena,« je povedala prof. dr. Irena Klavs z NIJZ. Pomembno je testiranje na okužbo s HIV in s tem zgodnejše odkrivanje, ki omejuje prenos okužbe.

Prim. Evita Leskovšek z NIJZ je poudarila dolgoletna prizadevanja na področju primarne preventive, vključno s promocijo kondoma. Dejavnosti za splošno populacijo in predvsem za mlade organizirajo s sodelavci na lokalni ravni. »Zmanjševanje stigme in diskriminacije še vedno ostaja izziv, preventivne dejavnosti pa bomo morali usmeriti tudi v nove ranljive skupine.«

gorenjske lekarnice

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Kašelj

Kašelj je naravni obrambni mehanizem našega telesa, ki ga povzroči draženje ali zapora dihalnih poti. Je nenaden, sunkovit izdih zraka, s katerim iz dihal odstranimo odvečno sluz in tuje, ki zaidejo v naše dihalne poti.

Vzrokov za nastanek kašlja je več. Bodisi je to okužba dihal z virusi ali bakterijami, preobčutljivostna reakcija na cvetni prah, izpostavljenost dražejim snovem (dimu, prahu), kajenje, tujek v dihalnih poteh, neželeni učinek nekaterih zdravil ali pa psihični dejavniki. Lahko je tudi znak resnejših obolenj, kot so astma, srčno popuščanje in vračanje želodčne kisline v požiralnik.

Kašelj je lahko zelo različen. Lahko ga občutimo kot mokrega ali kot suhega, dražečega.

Moker oz. produktiven kašelj je tisti, pri katerem po globokem vdihu izkašljamo sluz iz nižjih dihalnih poti. Ta vrsta kašlja pogosto spremlja bakterijske okužbe dihal in nekatera kronična obolenja. Pozorni moramo biti na videz sluzi, saj rumena ali zelena barva običajno kaže na okužbo, rdeča ali rjasta pa na prisotnost krvi. Izkašljevanje sluzi je lahko zelo oteženo, kar občutimo, kot da se nam nekaj trga iz pljuč.

Za suh oz. neproduktiven kašelj je značilno, da je dražeč in ga ne spremlja nastajanje sluzi. Običajno se pojavi ob začetku virusnih obolenj, ob prisotnosti dražečih snovi in tudi pri psihičnih vzrokih.

Kako si lahko pomagate sami

V hladnejših mesecih leta so zelo pogoste virusne okužbe dihal. Velikokrat jih spremlja kašelj, ki ga lahko lajšate sami oz. za nasvet povprašate v lekarni.

Pomembno je, da zaužijete zadostno količino tekočine (najbolje toplih čajev), ki pri produktivnem kašlju redčijo sluz in olajšajo izkašljevanje ter pri suhem kašlju navlažijo vneta sluznico in s tem zmanjšajo draženje.

Pomagate si lahko z vlaženjem zraka v prostoru. S tem povečate vlago v prostoru, kar deluje blagodejno na dihalna. Sluznico lahko navlažite z vdihovanjem vodne pare, ki pomaga utekočiniti izloček iz pljuč. Ugoden učinek imajo tudi dodana eterična olja, ki pa jih odsvetujemo pri astmatikih in manjših otrocih.

Kašelj si lahko lajšate z zdravilnimi pripravki, ki jih najpogosteje najdemo v obliki sirupov, tablet in pastil. Pomembna je ustrezna izbira zdravila, ki temelji predvsem na vrsti kašlja. Za moker oz. produktiven kašelj so na voljo zdravila za izkašljevanje (ekspektoransi), ki redčijo sluz in olajšajo njeno izkašljevanje. Suh oz. neproduktiven kašelj lajšamo takrat, ko je močan in moteč za bolnika. Uporabimo lahko zdravilne pripravke, ki delujejo neposredno na sluznico žrela in s tem zmanjšajo draženje ter umirijo kašelj. Druga zdravila za pomiritev kašlja so antitusiki, ki delujejo tako, da zavirajo refleks kašlja.

Najbolj znane zdravilne rastline, ki se uporabljajo pri produktivnem kašlju, so materina dušica, jeglič, golostebelni sladki koren

in bršljan. Suh, dražeč kašelj pa lajšajo ozkolistni trpotec, gozdni slezenovec, navadni slez in islandski lišaj.

Hkrati z lajšanjem kašlja je treba odpraviti tudi vzroke za njegov nastanek in okrepiti naravno odpornost telesa.

Kdaj morate obiskati zdravnika

Kašelj lahko sami zdravite sedem dni. Če se v tem času stanje ne izboljša ali se kašelj še poslabša, morate obiskati zdravnika. Obiščite zdravnika tudi, če so sočasno prisotni splošna oslabelost, vročina, bolečina v grlu in ušesih, če je sluz močno obarvana, če težko dihate, če kašelj spremljajo bolečine v prsih ter v primeru dolgotrajnega kašlja. Posebno pozorni moramo biti pri majhnih otrocih. Otroke, ki kašljajo in so mlajši od enega leta, naj pregleda zdravnik. Pozornost velja tudi pri pljučnih bolnikih, kadilcih, osebah z oslabeлим srcem ter pri želodčnih težavah, ki se kažejo kot zgaga in zatekanje vsebine želodca nazaj v požiralnik.

Dobro je vedeti

Kašelj ima veliko vlogo pri prenosu okužbe, zato je pomembna pravilna higiena kašlja. Med kašljanjem so vedno obrnite stran od sogovornika in si pokrijte usta. Nos in usta si lahko pokrijete s papirnati robčkom, ki ga po vsaki uporabi zavrzite, oz. zakašljajte v zgornji del rokava. Po kašljanju si umijte roke.

Tilka Cuder, mag. farm.

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

AKTUALNO

Hidroterapija v Radovljici

V radovljiškem bazenu že izvajajo novo zdravstveno storitev, hidroterapijo. Služba fizioterapije Zdravstvenega doma Radovljica jo izvaja kot del rednega programa fizioterapije po poškodbah oziroma boleznih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Radovljiško kopalnišče se od junija ponaša s pokritim učno-terapevtskim bazenom, ki je namenjen plavalnemu opismenjevanju in rehabilitaciji, za namen izboljšanja zdravja bazen uporabljajo vse generacije. »Bazen je z 210 tisoč evri sofinanciralo Osnovno zdravstvo Gorenjske (OZG), območna enota Zdravstveni dom (ZD) Radovljica. Kot smo napovedali ob odprtju, od jeseni naprej v bazenu izvajamo tudi hidroterapijo – fizioterapevtsko obravnavo, ki je nimajo nikjer drugje na Gorenjskem,« je sporočila Sergeja Valjavec iz službe za odnose z javnostmi v OZG.

»Glavni cilj zdravstvenega doma je izboljšati zdravje občanov Radovljice,« je poudaril direktor ZD Radovljica Rok Müller, dr. med., spec.

pediater. Služba fizioterapije ZD Radovljica v novem bazenu izvaja hidroterapijo kot del rednega programa fizioterapije po poškodbah oziroma boleznih. »To je dodana vrednost oziroma še dodatna izboljšava naše že sicer vrhunske fizioterapevtske obravnave. Podobno kakovostno fizioterapijo bi lahko iskali le še v specializiranih zdraviliščih, ki pa so na žalost vsa zunaj Gorenjske.«

Vodja Fizioterapije v ZD Radovljica Alenka Korošec Jan je o hidroterapiji povedala: »Danes hidroterapijo uporabljamo predvsem za terapevtsko vadbo. Primerna je za različno populacijo ljudi, in sicer pri ortopedskih, travmatoloških ali nevroloških težavah. V rehabilitaciji uporabljamo fizikalne lastnosti vode. Voda lahko zaradi relativno visoke specifične toplote površino telesa ohlaja ali pa ogreva. Zaradi vzgona

Za lažjo izvedbo hidroterapije v bazen namestijo stole.

/ Foto: OZG

se zmanjša sila gravitacije na telo in tako voda omogoča relativno breztežnost in razbremenitev sklepov. Posamezen gib se lahko izvede tudi v nasprotni smeri sile vzgona, kar pacient občuti kot upor. Viskoznost vode ustvari upor vsem aktivnim gibom. Z večjo hitrostjo izvajanja giba se poveča upor. S povečanjem globine potopa se poveča zunanji pritisk na telo (hidrostatski tlak), kar vpliva na povečanje pretoka krvi. Fiziološki učinki hidroterapije vključujejo vpliv na mišično-skeletni, srčno-žilni in respiratorni sistem, ledvice in tudi psihološki vpliv. S pomočjo gibanja v vodi se izboljša cirkulacija, povečajo mišična moč, elastičnost tkiv, gibljivost sklepov in obseg giba. Pripomore k izboljšanju ravnotežja, koordinacije, srčno-žilne in dihalne kondicije, zmanjšuje bolečino, mišične krče in togost.«

»Danes hidroterapijo uporabljamo predvsem za terapevtsko vadbo. Primerna je za različno populacijo ljudi, in sicer pri ortopedskih, travmatoloških ali nevroloških težavah.«

Novi bazen, v katerem izvajajo hidroterapijo, je velik 10 krat 16 metrov in globok 95 centimetrov. Voda ima stalno temperaturo 30 stopinj Celzija. »Za lažjo izvedbo terapije v bazen namestimo stole. Vadba traja eno uro in jo sestavljajo ogrevanje, glavni del in ohlajanje. Hidroterapijo izvajamo v okviru ambulantne fizioterapije po presoji zdravnika ali fizioterapevta. Če je napotitev pacienta indicirana, upoštevamo previdnosti in kontraindikacije,« je pojasnila Janova.

Kronična vnetja – tihi ubijalci

Vnetje je obrambni proces telesa. Celice imunskega sistema prihitijo v ogroženi del. Pri kroničnem, dalj časa trajajočem vnetju je imunski sistem oslabil in mu ne uspe premagati tujkov. Ogroženi predel tako propada, znaki vnetja pa so včasih celo nezaznavni – tihi.

Pri kroničnih vnetjih so problematični fagociti, ki tvorijo glavno naših obrambnih celic. Tujke uničujejo s požiranjem, druge dele imunskega sistema pa opozarjajo na nevarnost s pomočjo strupov – prostih radikalov. Zaradi njih je kronično vnetje pogubno.

V tem prispevku posvečamo pozornost sistemskim kroničnim vnetjem, ki prizadenejo različne organe in tudi možgane.

Sprožilci kroničnih vnetij

Eden od sprožilcev kroničnih vnetij je **prepustnost črevesne stene**. Zaradi nje vdirajo v kri molekule, ki v celicah spodbudijo izločanje citokinov – vnetnih molekul. Te potujejo po krvi, zato lahko kjerkoli v telesu povzročijo vnetje posameznih organov ali pa kar celega telesa. Tako razdejanje povzročajo zlasti lipopolisaharidi (LPS). To so molekule, ki so na površini patogenih črevesnih bakterij. Če je črevesna stena prepustna, vdrejo v kri in po njej prispejo tudi v možgane. Pri prepustnem črevesju je problematičen tudi gliadin, nepopolni presnovek glutena. Podobno kot LPS spodbuja

izločanje citokinov in se je sposoben infiltrirati skozi možgansko bariero v možgane.

Drugi možni vzrok vnetij je **krvni sladkor**. Glukoza je hrana vseh naših celic – tudi možganskih; a zelo rada se veže z beljakovinami, ki tako postanejo glicirane. Te so strupene. Fagociti jih zaznajo kot tujke, jih napadejo in vnetje je tu. Zaradi teh vzrokov holistični zdravniki ob medicinski terapiji priporočajo zlasti ukrepe za uravnoteženje črevesne biote ter zmanjšanje vnosa sladkorja, škrobnatih živil in glutena. Več o tem v knjigah dr. Perlmutterja *Zdravi možgani* in *Požgani možgani*.

Kronična vnetja in avtizem dečka Jasona

Dvanajstletnega Jasona so mučila kronična vnetja ušesa, grla in prebavnega trakta. Zaradi avtizma ga je mati pripeljala k nevrologu, dr. Davidu Perlmutterju. Deček je z rokama ponavljal iste gibe, ni si mogel zavezati vezalk, ni govoril v celih stavkih, izogibal se je komunikaciji. Po laboratorijski analizi fekalij je ugotovil, da deček skoraj nima dobrih bakterij. Tako je priporočil, naj dodajajo njegovi prehrani izbrani probiotik in vitamin D.

Jasonova mati se je oglasila čez tri tedne in povedala, da si zdaj Jason sam zavezuje vezalke, se več pogovarja z njo ... Odločili so se še za fekalno transplantacijo, pri kateri paci-

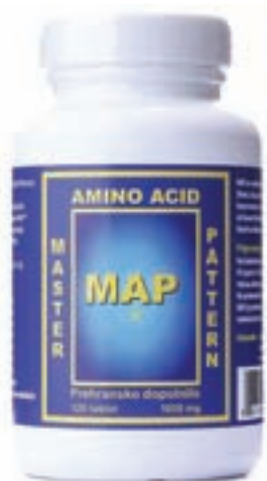
entu v očiščeno črevo vnesejo fekalno maso zdrave osebe. Darovalka je bila prijateljeva zdrava hči.

Čez mesec dni je Jasonova mati poslala zdravniku videoposnetek. »Ta kratki posnetek mi je orosil oči,« piše dr. Perlmutter. »Na njem je bil živahen, zadovoljen Jason, ki je skakal na trampolinu in govoril s svojo mamo veliko bolj zavzeto kot prej. Ob posnetku ni bilo nobenega besedila in tudi ni bilo potrebno.« Tudi vnetja prebavnega trakta, grla in ušes so se unesla.

Moj sistem prehranske prve pomoči pri kroničnih vnetjih

Pri prehrani bolnika je pristojen svetovati le zdravnik. Koristiti pa utegne informacija o mojem načinu dopolnjevanja prehrane pri kroničnih vnetjih, ki temelji na uživanju treh vrst dopolnil. Sistem zmanjšuje raven sladkorja v krvi in uravnatežuje črevesno bioto. Postopek je trifazen. Najprej od dva do tri tedne uživamo od pet do osem tablet aminokislin OKA. Naslednja dva tedna v prehrano dodamo še bio probiotični napitek EM v odmerku, ki zagotavlja, da blato v nekaj dneh izgubi neprijeten vonj. V naslednji fazi v prehrano dodamo še antioksidant FHES (po dve kapsuli trikrat dnevno). Zbrali smo pričevanja 28 oseb, ki so uživale vsa tri dopolnila (glej www.iztokostan.com), 26 jih je zaznalo izboljšanje svojega kroničnega vnetja oziroma vnetij.

Po tekstu dr. Iztoka Ostana za objavo pripravil Institut.O.

Optimalna kombinacija aminokislin, ki zagotavlja 99 % izkoristek. Ne ustvarja dušičnih odpadkov. Popolno za vse vrste športa. Primerno za vse, tudi vegetarijance in vegane.

BIO napitek vrhunske kakovosti. Izdelan po tehnologiji EM. Do 10 milijard mikroorganizmov na 100 ml. Kombinacija 8 mlečnokislinskih bakterij in izvlečkov 19 zelišč.

INSTITUT.

Naročila in seznam prodajnih mest:

w: www.institut-o.com

m: info@institut-o.com

t: 040 277 857

Prešernovi nagrajenci pesnijo za otroke

Ob praznovanju rojstnega dne Franceta Prešerna so v Galeriji Prešernove hiše v Kranju odprli razstavo Prešernovi nagrajenci in pesnjenje za otroke. Poezijo za otroke spremljajo ilustracije priznanih slovenskih ilustratorjev, predstavljen pa je tudi zanimiv ponatis prve slovenske zbirke pesmi za otroke, ki jo je pred sto enim letom pesnik Igo Gruden naslovil Miška osedlana.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V zgodovini podeljevanja Prešernovih nagrad je med prejemniki tega najvišjega priznanja v slovenski kulturi zapisanih nemalo imen pomembnih slovenskih pesnikov. Mnogi so v svoje pesniške opuse uvrstili tudi pesmi za otroke in nekateri med njimi so jih izdali celo v pesniških zbirkah. Kot je Prešeren napisal Povodnega moža in priredil druge pesmi za najmlajše, so torej izziv v pisanju poezije za otroke videli tudi največji slovenski pesniki.

Pesmi za otroke in otroke v nas

Tokratna razstava torej govori o tistem delu opusov pesnikov Prešernovih nagrajencev, ki so ga ti posvetili pesnjenju za otroke. Avtor razstave, sicer tudi skrbnik Prešernovega muzeja v Kranju, Gašper Peternel je postavitev zasnoval na preprost in pregleden način. V enem delu opiše literarni opus vsakega posameznega ustvarjalca, ob tem pa v drugem delu skozi njihove besede

poudarja, kako oni sami razmišljajo o tem delu ustvarjanja, o pesnjenju za otroke. »Naj na tem mestu poudarim, da pesnjenje za otroke ne pomeni samo pisanja pesmi za najmlajše, ampak tudi pesnjenje za odrasle oziroma za otroka v vsaki izmed nas. To ni otroška poezija, ampak poezija za otroke,« poudarja kustos razstave Gašper Peternel.

Na razstavi je predstavljenih okrog dvajset Prešernovih nagrajencev, ki jih poznamo tudi po pesnjenju za otroke, ob edini ženski, Svetlani Makarovič, so to še Igo Gruden, Niko Grafenauer, Dane Zajc, Miroslav Košuta, Tone Pavček, Kajetan Kovič, Boris A. Novak, Milan Dekleva, Feri Lainšček, Jože Snoj, Matej Bor, Andrej Brvar, Ivan Minatti, Janko Glazer, Lojze Krakar, Janez Menart in Mile Klopčič.

»Da bi razstavo približali decembrskemu vzdušju in pričakovanju praznikov, pa tudi, da bi bila ta bolj slikovita, sem se odločil, da izpostavim nekaj posameznih pesmi in k sodelovanju povabim tudi odlične slovenske

ilustratorje. Vesel sem, da so se s svojimi ilustracijami odzvali Gorazd Vahen, Daša Simčič, Jelka Reichman, Damijan Stepančič, Silvan Omerzu, Nana Homovec, Barbara Pintar, predvsem pa Marjan Manček,« o likovni podobi razstave pove sogovornik. »Manček bržkone velja za enega tistih avtorjev, ki imajo najbogatejši opus, saj je ilustriral za večino naših pesnikov in pisateljev.«

Grudnova Miška osedlana

V kletnem delu galerije pa je predstavljen prav poseben projekt, ki je posvečen najstarejši pesniški zbirki za otroke na Slovenskem. Gre za zbirko Miška osedlana, ki jo je napisal eden prvih Prešernovih nagrajencev, pesnik in pisatelj Igo Gruden, po rodu iz Nabrežine pri Trstu, in je izšla leta 1922.

Kot pojasni Peternel, gre za ponatis zbirke, ki je izšel leta 2018 in je enkratni projekt Osnovne šole Virgila Ščeka iz Grudnove rojstne Nabrežine. Pod vodstvom umetnice Katerine Kalc in učiteljice Nevenke Škrli so z

S ponatisom prve slovenske pesniške zbirke za otroke Miška osedlana pesnika Iga Grudna avtor razstave Gašper Peternel in pesnikov sin Primož Gruden / Foto: Tina Dokl

novimi ilustracijami zbirko opremili tamkajšnji učenci, spremno besedo pa je napisala Vera Tuta Ban, ki živi in deluje v Sosljanu, za razstavo pa je posredovala tudi 15-minutni posnetek o življenju in delu Iga Grudna, ki je na ogled poleg več deset razstavljenih ilustracij.

Odprtja razstave se je poleg omenjene udeležil tudi pesnikov sin Primož Gruden s soprogo Natašo. Dan

pred odprtjem razstave je minilo 75 let od pesnikove smrti, letos pa je tudi 130. obletnica njegovega rojstva. »Obletnico so letos počastili v očetovi rojstni Nabrežini, kjer Slovensko kulturno društvo tudi nosi njegovo ime in tudi dobro sodeluje z osnovno šolo,« je povedal Primož Gruden, ki sicer živi v Ljubljani, a rad obiše veliko sorodstvo v Nabrežini. V programu odprtja sta ob

spremljavi Gašperja Jereba nastopili Nika Belovič in Polona Gričar, učenki flavte pri mentorici Eleni Hribernik v Glasbeni šoli Kranj.

Avtor razstave, ki bo na ogled vse do 4. februarja prihodnje leto, je prisotne pozval, naj v teh decembrskih dneh tudi sami posežemo po poeziji za otroke in spet poiščemo stik z otrokom, ki se skriva v vsakem izmed nas.

Že četrti pevski večer Sem slišal peti

IGOR KAVČIČ

Kranj – Gorenjski oktet, ki deluje že deseto leto, saj bo v aprilu praznoval prav toliko let obstoja, v zadnjem obdobju deluje pod umetniškim vodstvom Eve Jelenc Drozg, tudi letos pa v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj pripravljajo zdaj že tradicionalno srečanje oktetov in malih vokalnih skupin Sem slišal peti IV. Večerni koncert bo potekal to soboto, 9. decembra, ob 19. uri na osrednjem prireditvenem odru na Glavnem trgu.

Pevci Gorenjskega okteta so letos povabili pet odličnih in zanimivih pevskih sestavov, ki sicer redko zaidejo na Gorenjsko. Vokalna skupina Alikvot prihaja iz Postojne, pevke s Tolminskega in iz Zgornjega Posočja sestavljajo Vokalno skupino Flance, Štajerske barve zastopajo pevci Mariborskega okteta, Oktet Sotočje sestavljajo pevci, ki prihajajo iz Vipavske doline in Krasa, iz bližnje Škofje Loke pa prihaja Garažni Decet. Obeta se zanimiv in vokalno raznolik pevski večer, ki ga bo povezovala Slavica Bučan.

Slikarska razstava Povezanost v enosti

Kranj – Na območni enoti Zavarovalnice Triglav v Kranju bodo v četrtek, 7. decembra, ob 18. uri odprli razstavo likovnih del magistric Severine Trošt Šprogar. Umetnica, ki je prejemnica številnih priznanj in nagrad, prihaja iz Trbovelj, predstavila pa se bo z likovnimi deli iz cikla Povezanost v enosti, ki v polnosti razkrivajo avtorico samo. Njena skrbno izbrana slikarska govorica vedno znova očara, prebuja doživljajski in domišljijski svet ter riše v človekov vsakdan tople, svetle barve, ki izžarevajo pozitivno energijo. Razstavljen delo bo predstavila umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn, večer pa bosta z glasbo popestrila vokalistka Eva Leskovišek in kitarist Peter Bulovec.

Grafične podobe sevdaha

V Galeriji Pogled grafike z naslovom Scenografija za sevdah in druge zgodbe razstavlja Admir Ganić.

IGOR KAVČIČ

Kamnik – Že prvi pogled na ostenje Galerije Pogled gledalca popelje drugam, v neki drug čas in prostor. Motivni svet nekaj več kot desetih grafik v Sloveniji živečega bosanskega slikarja in grafika Admirja Ganića se nanaša na avtorjev spomin na rodne kraje. »To so arhaična mesta in vasi, v katerih nihče več ne živi in v večini grafik tako ni človeške figure. Moja želja je izraziti predvsem neki prostor in čas, ki ga ni več, sam pa sem ga še nekoliko začutil in doživel v času odraščanja. Ne gre za neko nostalgijo po minulih časih, so pa ti prisotni v duhovnem smislu,« pojasni Admir Ganić in nadaljuje: »Ostal pa je ta materialni okvir, v katerem sem prepoznal posebne občutke, ki so zaznamovali vse nas iz Bosne. Gre za čustvo sevdaha – glasbe, še prej pa poezije, ki pripovedujeta o načinu življenja nekoč. To želim predstaviti skozi svoja dela, pravzaprav poskušam skozi ta ambient

Admir Ganić v vidno spreminja poezijo, glasbo in z njima povezana čustva. / Foto: Igor Kavčič

vizualizirati to čustvo.« V krajinah, ki jih v grafikah upodablja Ganić, tako najdemo trenutke iz njegovega otroštva pa tudi fantazmagorijske elemente, ki so povezani s sevdahom in mitologijo.

»Kako vizualizirati glasbo, kako zarisati čustvo? Admir Ganić in njegov cikel Scenografija za sevdah nam dokaže prav to – da lahko s

črto in barvo pričaramo glasbo in tudi občutenje, ki nam ga glasba vzbudi. Sevdalinka ali kratko sevdah je bosanska ljudska pesem z značilnim glasbenim izrazom, ki v nas vzbuja občutenje melanholije, večnega iskanja, hrepenenja, žalosti,« ob tokratnih razgledih v Pogledu razmišlja kustosinja razstave Saša Bučan.

Admir Ganić ustvarja v kombiniranih grafičnih tehnikah globokega tiska s poudarkom na akvatinti, uporablja pa tudi dodatne tehnike, kot so jedkanica, mehka prevleka (verniss mou), reservege ... Zaposlen je na grafičnem oddelku ALUO v Ljubljani. Razstava bo na ogled do konca januarja prihodnje leto.

Tekače pozdravil tudi Miklavž

Miklavžev tek je v nedeljo privabil skoraj štiristo tekačev. Z njim se je zaključila letošnja tekaška serija Gorenjska, moj planet.

MAJA BERTONCELJ

Snovik – Miklavžev tek je letos praznoval dvajseto izvedbo in je bil znova organiziran po nekaj letih. Poteka v organizaciji ŠD Šmartno v Tuhinju, ki je bilo ustanovljeno leta 1990. Šest let kasneje so organizirali prvi tek, trasa pa je bila v začetnih izvedbah popolnoma drugačna kot danes, s starom in ciljem v Šmartnu v Tuhinju. Vodja organizacije je bil od prve do predzadnje, 19. izvedbe Tomo Petek, pri organizaciji je pomagal tudi letos, ko je vajeti prevzel mlajši rod na čelu z Maticem Hribarjem.

Prvi štirje teki so bili v poletnih mesecih za praznik KS Šmartno, od petega teka

dalje pa v začetku decembra, ko goduje sv. Miklavž. Trasa teka namreč poteka na 5,3 kilometra dolgi progi od Term Snovik do cerkvice sv. Miklavža. Otroci tečejo na krajših razdaljah. Udeležba je vselej številna in kakovostna. Tudi letos je bilo tako. Na startu je bilo 376 tekačev. Zmagal je Medvoščan Timotej Bečan (KGT Papež) s časom 23:05. Rekordni čas (20:38), ki ga je tekel leta 2019, zaradi vremenskih pogojev ni bil dosegljiv. Bečan, pretekli teden znova razglašen za gorskega tekača leta, je zmagal tretjič zapored. Drugi je bil Primož Porenta (Urbani tekači, 23:23), tretji pa Matej Letojne (Team Mozirje, 23:29). Med tekačicami

Zmagovalca 20. Miklavževega teka sta Timotej Bečan in Ana Novak – na fotografiji v družbi prvega decembrskega dobrega moža. / Foto: Eva Močnik, Slo Maraton

so bile najhitrejše Ana Novak (Šmarnogorska naveza, 28:10), ki je na Miklavževem teku slavila prvič, Sara Bilban (Šmarnogorska naveza, 28:56) in Anja Zima (Radovljica, 30:02). Na krajši progi (1,4 kilometra) sta bila najhitrejša Nik Vučko (Trisport Lelosi) in Neja Marinič Kuzman (AK Kladiivar).

Z Miklavževim tekom se je zaključila letošnja sezona tekaške serije Gorenjska, moj planet. V moški konkurenci so na prvih treh mestih Primož Piškur (AD Olimpik), Klemen Šuligoj (Top4Running) in Pavel Debeljak, pri ženskah pa Karin Rotar (AK Radovljica), Marijana Štrukelj (Križe) in

Teja Muha (Naklo). Pogoj vsaj petih udeležb je izpolnilo 32 tekačev, od katerih se jih je šest udeležilo vseh osmih tekov. Poleg Miklavževa

Zmagovalca letošnje tekaške serije Gorenjska, moj planet sta Gorenjca Primož Piškur (AD Olimpik) in Karin Rotar (AK Radovljica).

vega teka so to še Pomladni tek na Jesenicah, Tek po ulicah Tržiča, Tek Petra Levca Skirca v Trzinu, Mošenjski tek, Radolška 10ka, Kranjskogorska 10ka in Lubnik trail v Škofji Loki.

Tomo Petek je organizacijo teka vodil 19 let in pri njej še vedno sodeluje, za kar so se mu zahvalili tudi v nedeljo.

/ Foto: Eva Močnik, Slo maraton

Na pol poti do polfinala

Vaterpolisti kranjskega Triglava so na prvi tekmi četrtfinala pokala Challenger premagali švicarsko ekipo Carouge Natation.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Slovenski državni prvaki, vaterpolisti kranjskega Triglava, so v soboto v domačem bazenu igrali prvo četrtfinalno tekmo pokala Challenger, v katerega so se uvrstili kot drugouvrščena ekipa skupine A. Njihov nasprotnik je bila švicarska ekipa Carouge Natation, prva v skupini B.

Tudi brez Aljaža Troppana in Andraža Pušavca so Kranjčani pred svojimi navijači visoko premagali Švicarje. Rezultat je bil 17 : 7 (3 : 1, 6 : 4, 2 : 2, 6 : 0), tako da so z eno nogo že v polfinalu tega tekmovanja. »Vedeli smo, kakšna ekipa je Carouge in kje so naše prednosti. Predvsem je odločila boljša fizična priprava, saj smo goste zlomili s tempom. Vseeno pa

Vaterpolisti AVK Triglav (v svetlih kapicah) so v pokalu Challenger na pragu uvrstitve v polfinale, potem ko so bili v soboto boljši od švicarske ekipe Carouge Natation.

/ Foto: Gorazd Kavčič

se celotna ekipa zaveda, da je opravljena šele prva polovica dela, tako da se pred povratno tekmo ne smemo sprostiti in zadovoljiti s tem, kar

smo prikazali v domačem bazenu,« je povedal Jaka Mikoletič, ki je v odsotnosti Kristofa Štromajerja vodil gorenjsko moštvo. Tekmo si je

ogledal tudi Mirko Vičević, novi selektor slovenske vaterpolske reprezentance.

Povratna tekma bo v soboto v Ženevi.

Uspešni gorenjski atleti

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Konec novembra so razglasili slovenske atlete leta 2023. Najbolj laskavi naziv atleta leta v tradicionalni anketi Atletske zveze Slovenije (AZS) sta po pričakovanih prejela svetovni podprvak v metu diska Kristjan Čeh (Ptuj) in Tina Šutej (Kladiivar). Uspešna sezona je tudi za gorenjskimi atleti.

V članski moški konkurenci je tretje mesto osvojil Rok Ferlan (AK Triglav Kranj), ki je bil tudi zmagovalec Mednarodne atletske lige Telekom Slovenije med člani, pri članicah pa je bila druga Maruša Mišmaš Zrimšek (Mass). Na novo sezono se pripravlja v Keniji. V konkurenci pionirjev je slavil Rok Sajovic (AK Triglav Kranj), drugo mesto med mlajšimi mladinkami je osvojila Hana Sekne (AK Triglav Kranj). V kategoriji starejših mladink je bila prav tako druga Lana Andolšek iz AK Kranj. Tretja najboljša sta bila v kategoriji mlajših članic Hana Grobovšek iz AK Kranj, med mlajšimi mladinci pa Tom Teršek (AK Triglav Kranj), ki je prejel tudi bronasto plaketo AZS za osvojeno medaljo

Za Rokom Ferlanom (AK Triglav Kranj) je zelo uspešna sezona. Tekač na štiristo metrov je v glasovanju za slovenskega atleta leta v članski konkurenci osvojil tretje mesto. / Foto: Gorazd Kavčič

na Olimpijskem festivalu evropske mladine v Mariboru.

Na Atletski zvezi Slovenije so s sezono zadovoljni. Predsednik Primož Feguš je v nagovoru poudaril velike uspehe na mednarodnih tekmovanjih ter zadovoljstvo, da zveza nima več finančnega primanjkljaja.

KRATKE NOVICE

Znani tekmeči nogometašev

Kranj – Opravljen je bil žreb skupin za evropsko prvenstvo v nogometu, ki bo med 14. junijem in 14. julijem prihodnje leto v Nemčiji, na njem pa bo igrala tudi Slovenija. Izžrebana je bila v skupino C, v kateri so še Danska, Srbija in Anglija. Slovenija bo prvo tekmo odigrala v Stuttgartu 16. junija ob 18. uri proti Danski, sledil bo obračun proti Srbiji 20. junija ob 15. uri v Münchnu, zadnja tekma v skupinskem delu pa bo na sporedu 25. junija ob 21. uri v Kölnu proti Angliji. Prodaja vstopnic poteka na spletnem portalu Evropske nogometne zveze (UEFA). Nogometna zveza Slovenije svojim navijačem zagotavlja prednostno obravnavo pri nakupu.

V sosedskem obračunu boljše Domžale

Domžale – V Prvi ligi Telemach so se v 17. krogu med seboj pomerili nogometaši Domžal in Kalcerja Radomlje. 3 : 0 so bili boljši gostitelji. Dvakrat je v polno meril Mario Krstovski, enkrat pa so si gostje mrežo zatresli sami. Za Domžalčane je bila to tretja zaporedna zmaga v prvenstvu, s katero so na lestvici napredovali na šesto mesto. Jutri jih čaka zadnja tekma prve polovice sezone v gosteh proti Aluminiju. Kalcer Radomlje bo danes doma igral s Celjem.

Danes v Podmežaklo prihaja Olimpija

Jesenice – Hokejisti HDD SJJ Acroni Jesenice so v Alpski hokejski ligi v soboto gostovali pri ekipi Rittner Buam in izgubili s 5 : 3. Naslednja tekma jih čaka že danes, ko bo v dvorani Podmežakla večni hokejski derbi. Tekmo za državno prvenstvo s HK SŽ Olimpija bodo začeli ob 19. uri.

Derbi košarkarjem Šenčurja

Šenčur – V 10. kolu košarkarske lige Nova KBM je bil na sporedu drugi gorenjski derbi sezone med Gorenjsko gradbeno družbo Šenčur in ECE Triglav Kranj. Prva medsebojna tekma je pripadla Kranjčanom, tokrat pa so slavili domači košarkarji, ki so bili boljši z 92 : 75. Pri Šenčurjanih se je z 18 točkami najbolje izkazal Jan Novak, Nejc Martinčič jih je prispeval 15, Alen Malovčič pa 14. Pri triglavanih je bil izjemen Lovro Urbiha, ki je dal 35 od skupno 75 točk.

PLANINSKI IZLET: TROMEJA/PEČ (1510 M N. M.)

Stičišče treh držav

Za Slovenijo radi rečemo, da ima obliko kokoši. Tik nad repom ima eno od svojih tromej; tromejo med Slovenijo, Avstrijo in Italijo. Hrib, kjer je stičišče slovanstva, germanstva in romanstva, se imenuje Peč.

JELENA JUSTIN

Tromeja na Peči je od leta 1994 uradni simbol miru. Indijski duhovni učitelj Šri Činmoj je s programom Cvetovi miru na edinstven in učinkovit način združil preproste ljudi v univerzalni in pozitivni zavesti svetovnega prijateljstva in miru. V okviru tega programa je svetovnemu miru posvečenih več kot 1100 znamenitosti po vsem svetu in od leta 1994 tudi evropsko stičišče treh jezikovnih skupin in kultur, ki se dviga nad Ratečami. Na vrhu je spomenik, na katerem piše, da so gore simbol miru, spokojnosti in notranje globine; to pa so

vrednote, ki jih človeštvo danes še kako potrebuje.

Tromeja je zaradi svoje stične lege in čudovitega razgleda na Julijce vedno dobro obiskan hrib z vseh treh smeri. Avstrijci so na njeni severni strani uredili tudi prijetno smučišče.

Vzpon na Peč bomo začeli v Ratečah. Snežna odeja je v vasi trenutno izjemna, zato parkirajte na primeren mestu. Hojo začnemo skozi vas in v smeri kačipota, ki nas pri eni od hiš usmeri desno, skozi gozdiček, na koncu katerega se znajdemo na utrjeni gozdni cesti. Gaz je izjemno dobro utrjena. Glede na višino snežne odeje sledimo

utrjeni makadamski poti, tam, kjer poteka gaz. Pot se zlagoma vzpenja, vodi nas mimo t. i. karavanških senožeti, ki so trenutno videti kot iz pravljice. Po cesti nadaljujemo vse do križišča, kjer se desno zavije proti Planinskemu domu Tromeja, na višini 1145 m. Mi nadaljujemo levo oz. naravnost. Že od daleč smo videli južno poseko, preko katere poteka krajši in strmejši vzpon. Če smo se odločili za krajšo pot, je na levi strani tudi odcep za vzpon na Kavalarko, 1350 m n. m., kjer je ogleda vredna gotska kapelica Marije Snežne.

Krajša pot se vije kot kača; desni kraki ovinkov

Karavanške senožeti počivajo v tej obilni zimi. Zadaj je Petelinjek. / Foto: Jelena Justin

potekajo skozi smrekov gozd, levi kraki pa po omejenih travnati poseki. Zagrizemo v okljuje, ki pa so speljani izredno lepo in nenaporno, zato nimamo občutka strmine. Izredno hitro pridobivamo višino. Višje ko se vzpenjamo, boljši je razgled. Na enem od ovinkov je tudi klopca, na kateri se lahko spočijemo ter pogled usmerimo proti Poncam, Jalovcu in Mangartu.

Če se pa nismo odločili za krajšo pot, pa nadaljujemo po cesti. To je tudi pot, po kateri običajno hodijo turni smučarji ali ko se hodi s krpeljami, ko se snežna podlaga še predira. Po cesti dosežemo avstrijsko smučišče Tromeja, nato pa po robu dosežemo slovenski vrh Tromeje oz. Peči.

Na vrhu nas, poleg televizijskega stolpa, čaka trideželno znamenje, ki nas opozarja, da

smo na stičišču treh največjih evropskih narodnostnih skupin. Hrib s slovenskim imenom Peč oz. italijanskim Monte Forno oz. nemškim Ofen je simbol miru in spoštovanja med narodi.

Z vrha se nam odpre pogled vse od Triglava, Razorja, Prisanka do Mojstrovk, Ponc, Mangarta, še bolj na zahod proti Kamnitemu lovcu, Višu in Montažu. Na avstrijski strani se pred nami pokaže Dobrač, v ozadju pa čudovita kulisa Visokih Tur.

Kako hitri bomo, bo seveda odvisno tudi od snežnih razmer, ki jim bomo pričali. Da bi naredili krog, predlagam, da se povzpnejo po cesti, sestopimo pa po strmi bližnjici. Pred vzponom preverite snežne razmere in se temu primerno opremito. Lahko si pomagata s krpeljami, če pa je snega malo, pa bodo male derezice še kako prav prišle.

Nadmorska višina: 1510 m
Višinska razlika: 640 m
Trajanje: 5 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Televizijski stolp na vrhu Tromeje / Foto: Jelena Justin

Trijezično znamenje na vrhu Tromeje/Peči je simbol miru in sožitja.

Kolesarska avantura Balkan 2023, 6. del

GLASOVA KOLESARJENJA

SLAVKO ZUPANC

Prenočili smo v Borovcu, najstarejšem bolgarskem letovišču, ki je bilo prvotno poletna destinacija bolgarskih vladarjev, kamor so hodili tudi na lov. V 20. stoletju se je Borovec postopoma razvil v sodobno smučišče z mrežo smučarskih prog in žičnic, ki se razprostirajo na severnem pobočju gore Musala, najvišjega vrha na Balkanu (2925 m n. m.), ki leži v gorovju Rila. Gorovje leži južno od glavnega mesta Sofija v jugozahodni Bolgariji. V kraju je 58 kilometrov označenih smučarskih prog, ki segajo do nadmorske višine 2560 metrov. Borovec je gostil tudi dve tekmi za svetovni pokal in več tekem za evropski pokal v alpskem smučanju. Do sredine 20. stoletja se je kraj imenoval Čamkorija, kar pomeni borov gozd, ki je značilen za

te kraje. Prostrani okoliški gozdovi omogočajo odlične pogoje tudi za tek na smučeh in biatlon. Leta 1993 je bilo v Borovcu svetovno prvenstvo v biatlonu. Danes je kraj sodobno turistično središče za vse letne čase z razvejano mrežo hotelov, restavracij in barov. Poletni vzpon na Musalo poteka po lahki, označeni poti,

Borovec, pred odhodom / Foto: Slavko Zupanc

kot piše na slovenski spletni strani hribi.net. Z žičnico Jastrebec se lahko pripeljemo na višino 2369 metrov, od tu dalje pa je tri ure hoje do vrha. V gorovju Rila je blizu dvesto ledeniških jezer. Največja znamenitost gorovja je Rilski samostan, ki je bil leta 1983 vpisan na seznam Unescove svetovne kulturne dediščine.

Iz smučarskega središča Borovec (1300 m n. m.), kjer smo začeli etapo, nas je pot vodila 75 kilometrov navzdol po neprometnih asfaltnih cestah do cilja v mestu Pazardžik (200 m n. m.). Prvih dvajset kilometrov smo kolesarili po gozdu po ozki dolini skozi nekaj manjših krajev. Prvo večje naselje je bilo Dolna Banja, letoviško mesto, znano po vroči mineralni vodi s temperaturo več kot petdeset stopinj Celzija. Spust smo nadaljevali do mesta Kostenev, ki je tudi znano po zdraviliškem turizmu. Severno od mesta je zgodovinski gorski prelaz Trajanova vrata, ki je dobil ime po rimskem cesarju Trajanu, ki je dal zgraditi trdnjavo na vzpetini nad prelazom. V bližini trdnjave pelje tudi trakijska avtocesta, ki iz Sofije mimo Plovdiva vodi naprej do Burgasa ob Črnem morju.

Domačin si nataka mineralno vodo. / Foto: Slavko Zupanc

Iz Kostenca smo nadaljevali pot ob reki Marica. V bližini naselja Malko Bedlovo smo se ustavili na velikem parkirišču pri izviru mineralne vode in imeli opoldanski odmor za malico. Domačini so redni obiskovalci izvira, kjer

si natočijo večje količine vode. Po postanku smo kolesarili skozi nekaj manjših krajev in v predmestju Pazardžika prečkali reko Marico, ob kateri smo kolesarili večji del dneva. Prenočili smo v hotelu Trakija v središču mesta.

Hlev, ki je nekaj posebnega

Prenovljeni Drakslarjev hlev, ki je bil tudi eden od osmih finalistov v izboru Ljubljanskih mlekarn za naj hlev, je nekaj posebnega. Stari hlev so preuredili, ob njem pa so na novo zgradili del ležalnih boksov za krave, hlev za telice in jamo za gnojevko.

CVETO ZAPLOTNIK

Drulovka – Ljubljanske mlekarne, največji odkupovalec surovega mleka v Sloveniji, so letos prvič pripravile izbor za naj hlev, s katerim so želele v ospredje postaviti kmetije, ki v svojih hlevih dajejo velik poudarek dobremu počutju (dobrobiti) živali. V ožji izbor se je uvrstilo osem hlevov, med njimi kot edini s širšega gorenjskega območja tudi hlev Janeza Drakslarja iz Drulovke.

Gospodar Janez Drakslar

Izkoristili obstoječe objekte in strehe

Drakslarjeva domačija je bila nekaj v središču vasi tik ob cerkvi, a z utesnjene lokacije so na zemljišče na robu vas najprej preselili stanovanjsko hišo, leta 1987 pa še hlev in gospodarsko splotje. V tedanjem hlevu so bile vse živali še privezane (vezana reja), molža je potekala na stojiščih krav s pomočjo mlekovoda. »Kmalu je nastala potreba po hlevu, ki bi omogočal povečanje črede krav molznic in tudi lažje delo,« pravi gospodar

Janez in dodaja, da so pred petimi leti začeli razmišljati o širitvi in posodobitvi hleva. Čeprav imajo na kmetiji dovolj zemljišča za nov hlev, se kljub temu niso odločili za novogradnjo, ampak za preureditev obstoječega hleva in za izgradnjo novih potrebnih objektov. Pri odločitvi za adaptacijo je pretehtala razlika v ceni in dejstvo, da bi tako lahko izkoristili obstoječi objekt in nekatere strehe. Pri načrtovanju hleva, določitvi tehnologije in pripravi vloge za gradbeno

dovoljenje za nezahteven objekt jim je bil v veliko oporo Franci Pavlin, svetoalec – specialist za živinorejo v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj.

Prešli z vezane na prosto rejo

Obstoječi hlev, v katerem je bilo prostora za 20 krav molznic, so porabili za krmišče za ves novi stalež krav in za novo molzišče, na novo so zgradili del ležalnih boksov, hlev za telice in jamo za gnojevko. V posodobljenem

hlevu je prostora za 37 krav in 17 telic, trenutno redijo 24 krav, vse živine pa je 52. Z vezane reje so prešli na prosto rejo, ob tem pa se je pojavila dilema, ali se odločiti tudi za molznega robota ali ne. Ker je čreda premajhna, da bi bil robot polno izkoriščen (pogoj je vsaj petdeset krav), so se odločili za ureditev molzišča »ribja kost«, v katerem lahko naenkrat molzejo dvanajst krav. Pri zmogljivosti molzišča je še nekaj rezerve in omogoča povečanje črede do šestdeset krav. Prostor v starem hlevu, kjer so bile včasih telice, še urejajo, v njem pa bodo visoko breje krave, porodnišnica in majhna teleta.

Krmilni avtomat in robot za gnoj

Hlev so tudi sodobno tehnološko opremili. Nabavili so krmilni avtomat za dodajanje močnih krmil najboljšim molznicam ter robota za pobiranje gnoja na hodnikih. Ta robot je najbolj obremenjen stroj na kmetiji. Petkrat ali šestkrat na dan čisti gnoj s hodnikov in tako zagotavlja, da je hlev čist. »Pri mehanizaciji hleva je najpomembnejše, da kmet z gnojem nima nobenega dela. Nič ne bi naredili, če bi ga moral dvakrat na dan čistiti ročno,« pravi Franci Pavlin in dodaja, da izbira pravega robota ni bila enostavna. V novih, sodobnih hlevih sta običajno le dve poti za čiščenje gnoja, v Drakslarjevem hlevu jih je šest.

Dobro počutje živali

Drakslarjev hlev vpliva tudi na dobro počutje (dobrobit) živali. Njegova glavna prednost je v tem, da imajo v njem krave veliko prostora. Ker je odprt, je dobro zračen

Janez Drakslar v pogovoru s svetoalcom Francijem Pavlinom

Robot med čiščenjem gnoja po hodnikih hleva

in ni potrebno prisilno prezračevanje. Olajšal je tudi delo vsem, ki delajo v hlevu. »Enoletne izkušnje so dobre, razlika je kot noč in dan. S sinom sva dnevno skupno pet ur manj v hlevu kot prej, prej je molža trajala uro in pol, zdaj traja od 40 do 45 minut,« pravi Janez.

tudi manj možnosti, da bi z vlogo uspeli,« pojasnjuje Franci Pavlin.

Na Drakslarjevi kmetiji obdelujejo dvanajst hektarjev lastnih in še šest hektarjev najetih kmetijskih zemljišč, gospodarijo pa tudi s šestimi hektarji gozda. Na leto oddajo v Kmetijsko-goz-

»Prenovljeni Drakslarjev hlev je netipičen, nestandarden, lahko bi rekli – inovativen,« pravi Franci Pavlin in poudarja, da je sicer vsaka adaptacija nekaj posebnega, svoja zgodba.

Če bi se na Drakslarjevi kmetiji odločili za gradnjo novega hleva, bi jih naložba verjetno stala okrog 800 tisoč evrov, zdaj jih je bistveno manj, od 350 do 400 tisoč evrov. Gradili so z lastnimi sredstvi in se niti niso potovali za sofinanciranje na javnih razpisih. »Za takšno naložbo, pri kateri gre za rekonstrukcijo in za dograditev, bi bila vloga še bolj zapletena, in ker gre za ravninsko območje na Gorenjskem, je

darsko zadrugo Sloga Kranj okrog dvesto tisoč litrov mleka, še nekaj pa ga prodajo osnovni šoli na Orehku. Družina je šestčlanska, Janez je kmečko zavarovan in dela le na kmetiji, žena in trije otroci so zaposleni in pomagajo na kmetiji po svojih zmogljivostih, najmlajši pa še hodi v osnovno šolo. Za prevzemnika kmetije je predviden najstarejši sin, Lovro, ki je tudi veliko sodeloval pri načrtovanju hleva.

Stari hlev so preuredili, ob njem pa zgradili potrebne objekte.

Volk pokončal tri ovce

Ob koncu pašne sezone je volk na Spodnjem Jezerskem pokončal tri ovce.

CVETO ZAPLOTNIK

Spodnje Jezersko – V noči s 26. na 27. november je volk napadel drobnico na pašniku na Spodnjem Jezerskem. Še isti dan si je posledice škodnega dogodka ogledal pooblaščenec kranjske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije, ki je na podlagi značilnih ugrizov v predel vratu in sapnika ocenil, da je bil »na delu« verjetno en volk.

Kot ob tem navaja Aleš Pičulin, ki je v kranjskem zavodu pristojen za divjad in lovstvo, je volk pokončal tri odrasle ovce. Napadel jih je na pašniku, ki je le 160 metrov oddaljen od naselja. Pašnik je razen v delu, ki meji na potok, ograjen z žično ograjo, v kateri pa med napadom volka ni bilo električne napetosti. »Ocenjujemo, da gre za posameznega volka, ki še išče primeren prostor in partnerja

za osnovanje svojega teritorija,« pravi Aleš Pičulin in dodaja, da po vseh podatkih, s katerimi razpolagajo, volk na Jezerskem ni stalno prisoten.

Občina Jezersko je o napadu volka na drobnico na svoji spletni strani obvestila občanke in občane. »Upajmo, da je bil to enkratni dogodek, ki se ne bo ponavljal, vendar vas vseeno pozivamo k zaščitnim ukrepom in ravnanjem.«

Razgrnitev in obravnava novih gozdarskih načrtov

V kranjski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije so pripravili osnutka novih gozdnogospodarskih načrtov za enoti Preddvor in Jezersko.

CVETO ZAPLOTNIK

Preddvor, Jezersko – Osnutka obeh gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2022–2031 sta od petka že javno razgrnjena, razgrnitev pa bo trajala do vključno 14. decembra. Načrt za enoto Preddvor je javno razgrnjen vsak delovni dan od 7. do

9. ure v prostorih območne enote zavoda za gozdove v Kranju, načrt za enoto Jezersko pa v enakem času v prostorih krajevne enote v Kokri. Osnutka obeh načrtov si je možno ogledati tudi na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Lastniki gozdov in drugi zainteresirani lahko v času razgrnitve

dajo pripombe na načrt, to pa bodo lahko storili tudi na javni obravnavi, ki bo za načrt enote Preddvor v torek, 12. decembra, ob 16. uri v prostorih zavoda za gozdove v Kranju, za načrt enote Jezersko pa v četrtek, 14. decembra, ob 10. uri v kulturnem domu Korotan na Zgornjem Jezerskem.

Neurje nagajalo tudi na Gorenjskem

SIMON ŠUBIC

Kranj – Konec tedna nam je znova postregel z burnim vremenskim dogajanjem. Tudi marsikje na Gorenjskem so imeli v petek in soboto precej preglavic zaradi obilnih padavin in močnega vetra, ki se je v soboto še okrepil. Gasilske enote so odstranjevale podrtje dreves s cestišč ter zaščitile odkrita ostrejša stanovanjskih in drugih objektov. S protipoplavnimi vrečami so gasilci zaščitili objekte pred vdorom meteorne vode, preusmerjali hudournike, preventivno čistili cestne prepuste in iz poplavljenih objektov prečrpali vodo.

V petek je uprava za zaščito in reševanje poročala

predvsem o intervencijah v Bohinju, v soboto pa so posledice neurja čutili v občinah Jezersko, Cerklje, Kranj, Jesenice, Radovljica in Kranjska Gora, kjer so gasilci posredovali na skupno 26 lokacijah. Največ dela so imeli na Jezerskem, kjer so gasilci posredovali desetkrat. V soboto je tudi poplavljal Sava Bohinjka, Sava Dolinka s pritoki pa se je razlivala.

V nedeljo se je na cesti Stahovica–Kamniška Bistrica sprožil zemeljski plaz, že dopoldne pa je zaradi plazanja brežine drevo padlo na Fuksovo brv na Savski cesti v Radovljici. Ker je zaradi plazanja ogroženo še več dreves, so sprehajalno pot ob Savi zaprli.

Preti mu visoka kazen

SIMON ŠUBIC

Trboje – V soboto nekaj po polnoči je kranjska policijska patrulja ustavljala 47-letnega voznika, ki pa se na modro luč in sireno ni oziral ter vožnjo nadaljeval. Pri tem je v Trbojih storil več prometnih prekrškov; med drugim ni upošteval prometne signalizacije, kršil določila strani vožnje in premika z vozilom, za nameček tudi ni bil pripet z varnostnim pasom. Ko sta ga policista vendarle ustavila, se je izkazalo, da je vozil tudi pod vplivom alkohola in droge. Preizkus alkoholiziranosti mu je pokazal rezultat 0,67 mg/l alkohola v izdihanem zraku, hitri

test na prepovedano drogo pa prisotnost kokaina. Strokovni pregled za prepovedano drogo je odklonil. Začasno so mu odvzeli vozniško dovoljenje in prepovedali nadaljnjo vožnjo, v nadaljevanju pa ga verjetno čaka še visoka kazen. O kazni za vožnjo pod vplivom alkohola in prepovedane droge bo odločilo sodišče, grozi pa mu po 1200 evrov in osemnajst kazenskih točk za vsak prekršek posebej. Za ostale prekrške so ga policisti že takoj kaznovali z globo v znesku 1670 evrov in enajstimi kazenskimi točkami. Predvidena kazen za vse ugotovljene prekrške tako znaša kar 4070 evrov in 47 kazenskih točk.

Ni prijav o ugrabitvah otrok

»Primeru ugrabitve otroka, ki bi jo izvedel neznanec z belim kombijem, do zdaj še ni bilo in ga še nismo obravnavali,« sporoča policija po zadnjih objavah na različnih družbenih omrežjih o belih kombijih in poskusih ugrabitve otrok.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V zadnjem obdobju so se na družbenih omrežjih pojavile objave o neznancih z belimi kombiji, ki naj bi poskušali ugrabiti otroke. V slovenski policiji pojasnjujejo, da ugrabitve ali poskusa ugrabitve, ki bi bila povezana z belim kombijem (ali katerim drugim vozilom), policija še ni obravnavala oziroma je o takem dejanju doslej niso obvestili. »Za dosedanje prijave se je po preverjanju izkazalo, da ni šlo za kazniva dejanja,« poudarjajo.

Policija je v zadnjem obdobju sicer prejela nekaj različnih informacij, iz katerih je bilo razvidno, da so otroci obveščali o belih kombijih, vendar v nobenem primeru ni šlo za poskus ugrabitve niti za katero drugo kaznivo dejanje. Zadnji primer iz minulega tedna, ko naj bi v

z institucijami na področju šolstva, drugimi deležniki in starši otrok. Občanom pa svetujejo, naj o vsakem pojavu sumljivih oseb obvestijo policijo na številko za klic v sili 113, najbližjo enoto policije ali podajo anonimno obvestilo na številko 080 1200, nepreverjenih informacij pa naj ne razširjajo po družbenih omrežjih. »To namreč lahko povzroča strah, paniko in nezaupanje, preden policisti preverimo dejansko stanje,« so razložili na generalni policijski upravi.

Otroke podučiti, kako ravnati z neznanci

Ob tem poudarjajo, da policisti namenjajo veliko časa ozaveščanju otrok po šolah o pravilnem vedenju in odzivih v morebitnih nevarnih situacijah, redno opravljajo tudi kontrole ob šolskih poteh, da bi bili otroci na poti v šolo in domov čim varnejši,

Zadnji primer iz minulega tedna, ko naj bi v bližini ene od ljubljanskih osnovnih šol do sedaj neznan moški v črnem osebni vozilu na daljavo ogovarjal otroka, policisti še preverjajo.

bližini ene od ljubljanskih osnovnih šol do sedaj neznan moški v črnem osebni vozilu na daljavo ogovarjal otroka, policisti še preverjajo.

O sumljivih osebah obvestite policijo

Kot pojasnjujejo, se policija odzove na vsako tovrstno obvestilo, pri čemer v nadaljevanju sodeluje tako

vse varnostne pojave pa preverjajo tako z vidikov kriminalitete in javnega reda kot vidika prometne varnosti. »Otrokom je treba pojasniti, kaj naj naredijo in kam naj se zatečejo v nevarni situaciji, saj vsak stik, komunikacija z neznanco osebo še ne pomeni nevarnosti. Otroke je treba učiti, da lahko neznanca osebi odgovorijo na vprašanje, vendar naj se ne

Policija je sicer prejela informacije, da so otroci obveščali o belih kombijih, vendar v nobenem primeru ni šlo za poskus ugrabitve ali za drugo kaznivo dejanje. / Foto: Gorazd Kavčič

zapletajo v pogovor in naj ostanejo na varni razdalji. Z neznanci naj ne odhajajo, četudi bi bile njihove ponudbe mamljive,« poudarjajo.

Policisti se vedno odzovejo

Tudi starši lahko otrokom pojasnijo, kako se obnašati ob stikih z neznanci. »Starši pogosto mislijo, da otrok raje ne bi obremenjevali v najnežnejšem obdobju njihovega življenja, vendar je prav ta začetni pogovor zelo pomemben. Vendar pa ni dobro, da pogovor poteka pod vtisom medijskega poročanja o takšnih pojavih. Starši naj se ne pogovarjajo z otroki, kadar gre za odmevne primere ali kadar so

pod vplivom čustev, ampak naj bo ta pogovor del vsakdanje vzgoje, v mirnih situacijah in na način, ki je sproščujoč, in ne ogrožajoč,« svetujejo na policiji. Kot dodajajo, se bodo policisti vedno odzvali na prijave neprimerne vedenja do otrok, vabljenja v vozilo ali ogovarjanja, preverili vse okoliščine dogodkov in poskušali ugotoviti identiteto oseb, predvsem pa poskušali ugotoviti namen ali motiv ogovarjanja otrok oziroma preveriti, ali je do dogodka sploh prišlo. »V takih primerih pozivamo k takojšnjemu obveščanju policije, da bomo lahko osebe oziroma voznike izsledili in po potrebi ustrezno ukrepali.«

Leseno poslopje v celoti zgorelo

V soboto zjutraj je v Srakovljah v celoti zgorel lesen gospodarski objekt. Lastnika, ki se je nadihal dima, so odpeljali v zdravniško oskrbo.

SIMON ŠUBIC

Srakovlje – V soboto nekaj minut pred 7. uro zjutraj so v Gasilsko-reševalni službi (GARS) Kranj prejeli poziv, da v Srakovljah gori. »Prva informacija, ki smo jo prejeli, je bila, da gori koš, kasneje, da gre za požar hiše, nazadnje pa, da gori skedenj,« je povedal vodja intervencije Andraž Širfer, sicer poveljnik GARS Kranj. »Ko smo prispeli na kraj požara, je bil ta že popolnoma razvit,« je dodal.

Gorel je lesen gospodarski objekt velikosti 25

Ob prihodu gasilcev je bil požar že popolnoma razvit. / Foto: GARS Kranj

metrov x 15 metrov, v katerem je lastnik skladiščil različne stvari – od gum, pohištva in starih vozil do olja, mazil in goriva. S požarom se je skupaj spopadlo 75 gasilcev iz GARS Kranj in devetih prostovoljnih gasilskih društev. »Sosednji objekti so ravno dovolj oddaljeni, da jih ogenj ob našem prihodu ni ogrožal in smo jih takoj začeli ščititi. Požar smo sicer pogasili v približno uri in pol, sledilo je razkopavanje,« je še razložil Širfer. Kasneje, okoli 13.30, se je na požarišču ponovno kadilo, zato so še

Zgorelo je vse, škoda je velika. / Foto: GARS Kranj

enkrat poklicali gasilce, da so ponovno pregledali požarišče.

S Policijske uprave (PU) Kranj so sporočili, da je v požaru objekt v celoti zgorel, zato je nastala velika materialna škoda. Lastnika, ki se je nadihal dima, so z reševalnim vozilom odpeljali v

zdravstveno ustanovo. Policisti so kraj zavarovali in opravili ogled. »Vzrok požara še ni znan in je predmet nadaljnje kriminalistične preiskave. O vseh ugotovitvah bo obveščeno pristojno državno tožilstvo,« je sporočil Roland Brajič, predstavnik za stike z javnostmi PU Kranj.

RAAZUPODRILO

GG

PRAZNOVANJE KULTURE IN TRADICIJE

Folklorna skupina Preddvor že od leta 1952 poustvarja ljudsko izročilo in ohranja tradicionalne folklorne plesne.

Nika Toporiš

V nedeljo, 26. novembra, so preddvorski folklorniki v Kulturnem domu Preddvor pripravili letni koncert in občinstvo popeljali po folklorni tradiciji. Kot je pojasnila predsednica društva Mateja Nosan, je v društvu trenutno okoli 40 članov, ki sestavljajo starejšo odraslo skupino in mlajšo otroško skupino. »V preteklosti je bila velika posebnost Folklornega društva Preddvor, da smo plesali le preddvorske plesne. V zadnjih časih pa smo vse skupaj malo razširili in plešemo različne plesne iz celotnega slovenskega območja. Vsako leto tako pripravimo splet plesov iz druge pokrajine, tokrat bomo občinstvo za-

Še zadnja spodbuda za otroško folklorno skupino, preden so stopili na oder in odplesali ter odpeli svoj del. / Foto: Tina Dokl

bavali z dolenjskimi koraki.« Občinstvu so tako postregli z vrtenjem v priidihu Dolenjske, kot pa se za Preddvorčane spodobi, ni manjkala niti tradicionalna preddvorska noša. »Preddvorske noše izhajajo

iz konca 19. stoletja. Klasične narodne noše so precej bolj svečane, bleščeče, svilene, medtem ko so naše v temnejših odtenkih pa tudi pokrivala so drugačna,« je še razložila predsednica društva. S štirimi sple-

ti plesov se je tako na odru predstavila starejša odrasla skupina, občinstvo so navdušili tudi otroci, manjkalo pa ni niti petja, saj so Preddvorčani tokrat gostili Ljudske pevce Hiše čez cesto.

Tokrat so kot gosti nastopili Ljudski pevci Hiše čez cesto.

/ Foto: Tina Dokl

Ker niso našli cepca za žito, so gospodje mlatili kar »na roke«.

/ Foto: Tina Dokl

PESMI, KI JIH PIŠE ŽIVLJENJE

Znani dvojec Maraaya je konec novembra na družanju v Ateljeju Šempeter predstavil svoj prvi album Pesmi, ki jih piše življenje, koncertno turnejo, duet z Modrijani ...

Alenka Brun

Pravzaprav je šlo za prireditev, ki je počastila 20-letnico njenega zasebnega in glasbenega družanja. Med prisotnimi so bila številna znana imena iz domačega glasbenega in tudi umetniškega sveta, ki so prisluhni-

so se jima na odru pridružili tudi Modrijani, ob koncu programa pa je Raay svoji dragi pripravil še posebno presenečenje: ker si je Marjetka za prihajajoči štirideseti rojstni dan zaželela, da bi lahko svoje pesmi zapelela tudi na velikem koncertu, je za 25. maj rezerviral ljubljanske Križanke, kjer bosta gostila največji koncert v svoji karieri. Še prej

Dvojec Maraaya v družbi Mance Špik / Foto: Neo Visuals

la živim izvedbam izbranih uspešnic z albuma Pesmi, ki jih piše življenje, s katerimi navdušujeta tudi na svoji prvi koncertni turneji, ki sta jo poimenovala 20 čarobnih koncertov za 20 čarobnih let. Pri pesmi Darilo

pa ju čaka turneja, katere koncerti se razprodajajo kot po tekočem traku. Na Gorenjskem, natančneje na Jesenicah, bosta nastopila ta četrtek, a po informacijah, ki so na voljo, je koncert že razprodan.

Novi urednik informativne oddaje Planet 18 na Planet TV je znano ime

S prvim decembrom se je ekipi Planet TV kot odgovorni urednik informativnega programa pridružil Uroš Urbanija. Na omenjeni televiziji pravijo, da bo odgovoren za nadaljevanje uspeha informativne oddaje Planet 18. »Vesel sem, da je Uroš sprejel naše vabilo in se nam pridružil. Prepričan sem, da bo skupaj s talentirano ekipo Planet 18 informativno oddajo vodil v nadaljnjo rast, saj gledalci želijo spremljati neodvisno, strokovno poročanje na način, ki jim je blizu,« pravi Pavel Stantchev, izvršni direktor Planet TV. Nekdanji urednik Mirko Mayer pa prevzema novo vlogo. Postal je svetovalec madžarske medijske hiše TV2 Media Group. Stantchev se mu zahvaljuje za njegov prispevek, oba pa se že veselita nadaljnega sodelovanja.

Štiriletna Tina je s ponosom pokazala svoj izdelek.

/ Foto: Mateja Rant

PESMI MLADIH

Ljubezen

Oziram se okoli sebe,
iščem kraj,
kjer živi ljubezen
brez bolečine.

Kjer je le
bližina, toplina.

Kjer je svetloba
z veliko sonca.

Oziram se okoli sebe,
čeprav te ne gledam,
te vidim, čutim,
povsod prepoznam.

Naj le bo objem,
iskren, ljubeč.

Naj bo le pogled
z iskrico v očeh.

Simona

Ljubezen je ena čudna stvar, brez nje ne moremo biti, pa čeprav včasih boli. Naj bodo samo sonce, objemi in iskricke v očeh – kljub dežju in mrazu. Meta

UNIKATNI VENČKI

V Gorenjskem muzeju so minulo soboto pripravili otroško delavnico izdelovanja adventnih venčkov, ki so jih otroci že naslednji dan lahko postavili na mizo in prižgali prvo svečko.

 Mateja Rant

V mansardi gradu Khislstein je minulo soboto vladalo praznično vzdušje, saj so se na tokratni delavnici otroci lotili izdelovanja adventnih venčkov. V Gorenjskem muzeju so jim pripravili potrebni material in pripomočke, pri čemer je bil poudarek na naravnih materialih, sta pojasnili vodji delavnic Nina Pangeršič in Ana Debeljak. Veliko materiala sta nabrali sami, svečke in druge malenkosti pa sta dokupili. Tako so nastali domiselni adventni venčki, od katerih se je širil omamni vonj po smrečju, cimetu, pomarančah ... Ker je bila dan kasneje že prva adventna nedelja, so lahko otroci že prižgali tudi prvo svečko na svojem unikatnem venčku.

»Svoj venček sem naredila čisto sama, Nina mi je samo malo pomagala,« je s

Na delavnici v Gorenjskem muzeju so otroci izdelovali adventne venčke. / Foto: Mateja Rant

ponosom svoj venček pokazala štiriletna Tina Bratkovič, ki je ustvarjala skupaj z bratom Janom in mamico Matejo Bratkovič. Bogato ga je okrasila s posušenimi rezinami pomaranče, storžki, plodovi šipka in cimetrovimi palčkami. Mateja Bratkovič je ob tem pojasnila, da imajo

tudi sicer navado doma sami izdelati adventne venčke, čeprav so tokrat prvič uporabili tudi smrečje. Zadovoljna je bila, da so si na ta način popestrili deževno sobotno dopoldne. Petletni Patrik, ki ga je na delavnico pripeljala babica, prav tako ni skrival ponosa, da je obod iz stiropora

sam ovil s smrečjem in venček še okrasil z različnimi dodatki ter z njim razveselil domače. »Jutri bom prižgal prvo svečko,« nam je še zapal. Na zadnji letošnji otroški delavnici v Gorenjskem muzeju, ki bo 16. decembra, pa bodo izdelovali še voščilnice.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

Andaluzijski dnevnik (5)

ODKRIVANJE LEPOPOT JUŽNE ŠPANIJE

 Neža Markelj

Najini zadnji dnevi v Andaluziji so bili prežeti s počitniškim vzdušjem – pozno vstajanje in bogato obložen zajtrk, ki sva ga zaključila s sprehodom po dolgi peščeni plaži Fuente del Gallo, kjer so sku-

Vzdušje, ki vlada v Cadizu, te resnično prevzame. Takole je bilo na enem izmed številnih trgov v starem mestnem jedru. / Foto: Neža Markelj

pine surferskih novincev lovile prve valove in so številni tekači pridno nabirali jutranje kilometre. Plaža na eni strani objemajo visoki klifi, ki se proti notranjosti nadaljujejo v počitniška naselja s čudovitimi vilami in hoteli, iz druge strani pa jo obliva topel oceanski tok, v katerem sva se z Nejcem namakala že v prvih dneh maja.

Cadiz – mesto z dušo

Ko je na pozno popoldne sonce počasi začelo izgubljati svojo moč, sva pospravila brisače ter se odpravila v Cadiz. Tipično špansko obmorsko mesto me je očaralo s svojimi strnjanimi ulicami, številnimi trgi (plazas) in vzdušjem, ki je prevladovalo staro mestno četrt La Viña. Mize številnih kavarn in barov so zasedale manjše in večje družbe ob hladnem pivu in prigrizkih, otroci so po vročem dnevu končno našli senčna zatočišča za igro, turisti pa so se navduševali nad mogočno kadiško katedralo, mestno hišo na velikem belem trgu Plaza de San Juan de Dios ter barvito Plazo de las Flores. Cadiz je mesto z izredno bogato zgodovino, ki se kaže skozi baročno okrašena pročelja cerkva, lepo ohranjenim rimskim gledališčem v centru mesta, mogočno feničansko trdnjavo San Sebastián ter najstarejšo sosesko Barrio del Pópulo, ki daje

mestu srednjeveški šarm. Mene pa je bolj kot zgodovina mesta navdušil park Jardines de Alameda Apodaca, kjer se lično urejeni nasadi živo barvnega cvetja prepletajo z orjaškimi kavčukovci in se ozke sprehajalne stezice povezujejo z širokim drevoredom večjega parka Genovés.

Slovo ob sončen zahodu

Pravijo, da je Cadiz najlepši ob sončnem zahodu. In tako sva se tudi midva pridružila uživačem na obalni promenadi Paseo Marítimo, ki obkroža staro mestno jedro in se nadaljuje ob robu novejšega in modernega predmestja, ter na plaži La Caleta dočakala najin zadnji sončni zahod. Kot že z vsako poprej obiskano destinacijo tudi z Andaluzijo še nisva rekla zadnje besede. Če bi imeli tedni neomejeno dni in bi čas tekel počasneje, bi se z veseljem zapeljala še do Seville, splezala na ikonično Gibraltarsko skalo,

Pogled na počitniško naselje, visoke peščene klife in valove Atlantskega oceana, ki so mirno oblivali plažo Fuente del Gallo / Foto: Neža Markelj

se fotografirala s prisrčnimi barberskimi makaki, poležavala na sipinah plaže Cuesta Maneli in se povzpela

na 3479 metrov visok Mulhacén v gorovju Sierra Nevada. Do naslednjic!

(Konec)

PRAZNOVANJA

ANDREJEVIH ŠTIRIDESET

Andrej Bohinc s Sela pri Vodichah je na martinovo dopolnil štirideset let. Po besedah sosedov in vaščanov na Selu ne pomnijo tako velikega dogodka.

Janez Kuhar

Pri Bohinčevih na Selu pri Vodichah je bilo v petek, 10. novembra, na predvečer praznovanja rojstnega dne, zelo veselo. Pod šotorom se je zbrala velika družina prijateljev, sosedov in sodelavcev. Pred domačo hišo so sosedje, sodelavci in prijatelji postavili 22,5 metra visok mlaj, praznovanje pa je nato popestrila delujoča maketa Andro-Benz, stroj, ki so ga k mlaju pozno popoldne pripeljali prijatelji in fanje iz njegove rojstne vasi, Cerklj na Gorenjskem. Tu so se na Bohinčevi kmetiji staršema, mami Mariji in očetu Gregorju, rodili trije otroci: Andrej, Silva in Jure. Na kmetiji se ukvarjajo z živinorejo in s poljedelstvom. Andrej Bohinc je osnovno šolo obiskoval v Cerkljah, končal je kmetijsko šolo, sedaj pa dela v gradbeništvu. Poročil se je leta 2013, na Selu pri Vodichah živi od leta 2016. Z ženo Vanjo imata dva otroka, Ajdo in Nejca. Je prijazen in družinski človek, v željah pa ostaja skromen. Ob jubileju si je zaželel samo zdravja.

Praznovanje

Fantje so imeli veliko skrbi, da bostroj Andro-Benz

Prijatelji, sorodniki in sosedje so poskrbeli za postavitve mlaja in izdelavo novega stroja, prejel pa je tudi lepo oblikovano desko s podpisi vseh sodelujočih. / Foto: Janez Kuhar

dobro deloval. Vedno so imeli kakšne izgovore ter so se premišljeno izogibali obiskov, ker so za praznovanje izdelovali posebno delujočo maketo omenjenega stroja in jo tudi poimenovali tako: Andro-Benz – Andro je namreč slavljencev vzdevek na postaji CB za komunikacijo med vozniki, Benz pa zato, ker je ljubitelj Mercedesovih tovornjakov.

Andrej Bohinc se skoraj vse življenje ukvarja z gradbeništvom. V službi upravlja vse stroje: od tovornjaka, bagra do tovrnega dvigala. Stroj, ki so ga izdelali v

Cerkljah, pa je kombinacija tovornjaka in bagra. Z njim je lahko Andrej ob navzočnosti številnih občanov tako preizkusil svoje veščine, ki si jih je pridobil v poklicni karieri.

Za izdelavo Andro-Benz so v Cerkljah poskrbeli Marjan in Mateja Mazi, Boštjan Šteblaj, Jure Bohinc, Robi Rebernik, Miha Zorman, Jasmino, Simon Ribnikar, Blaž in Žan Bobnar, Matej in Špela Lombar, Sandi Hafnar, Grega Zorman, Boštjan Zmrzlikar, Primož in Janez Grošel. Delovnice te posebne naprave so

Andreju natančno predstavili Miha Zorman, Marjan Mazi in Robi Rebernik. Pri postavitvi mlaja so sodelovali prijatelji, sosedje in sodelavci Miha Bergant, Sebastjan Kubelj, Simon Mušič ter Matjaž, Matej in Blaž Kuhta, ker pa je bil ta izjemno velik, brez pomoči avtodvigala ni šlo.

Zabavali so se pozno v noč

Po besedah sosedov in vaščanov na Selu ne pomnijo tako velikega dogodka. Pelo, veselilo in zabavalo se je pozno v noč. Tudi brez

Mlaj ob hiši je bil visok 22 metrov in pol. / Foto: Janez Kuhar

lepih presenečenj in daril dobil še eno res unikatno darilo: srečko Loterije Slovenije, ki je bila dobitna. Za to sta poskrbeli sestrični Ana in Jana z družino.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v kranjski porodnišnici rodilo 20 novorojenčkov, in sicer 10 dečkov in 10 deklic. Najtežji je bil deček s 4454 grami, najlažja pa deklica z 2712 grami. Na Jesenicah se je rodilo 26 novorojenčkov, od tega 15 deklic in 11 dečkov. Najtežji in najlažji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 4650, drugemu pa 2280 gramov.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Obupana«

Hvala vam za vse odgovore, vedno sem jih zelo vesela. Ste moje edino upanje. Imam vedno skoraj enaka vprašanja. Glede otrok, moža, brata in matere. Podira se mi hišica iz kart in vrtim se iz enega obupa v drugega. Prosim vas, pomagajte mi. Imam pa vseeno lepo novico, ki ste mi jo tudi napovedali, in sicer hči pričakuje dojenčka.

Draga moja, prek rubrike se že kar dolgo poznavam. Roko na srce – kar nekaj stvari se je obrnilo na bolje, vse druge pa se še bodo. Precej ste se spremenili, seveda v pozitivnem smislu, in le tako naprej. Vesela sem novice o dojenčku. Moj nasvet je, da

ne poveste za sinove rezultate glede šole, ker bi si s tem nakopali dodatne težave, rešili pa nič. Kot vidim, bo šolanje nadaljeval in ga tudi dokončal, vendar gre ravno zaradi njegove lenobe vse tako počasi in se nikamor ne premakne, če res ni nujno. Enako velja za hčer. Morate ji dopovedati, da tako ne gre več naprej in naj se postavi na svoje noge. Bodite odločni in ne popuščajte. Glede hčerke in njenega zdravja na dolgi rok vsekakor svetujem operacijo. Se ne mudi tako zelo, ampak druge pomoči ni. Več kot enkrat sem vam povedala, da se mož ne bo spremenil, saj se lahko samo še na slabše, žal. Kadar je v

takem nevzdržnem stanju, se umaknite. Ni pomembno, kam, samo da niste v njegovi bližini. Ne jočite, ker nihče ni vreden vaših solz. Imejte se radi in nikakor ne obupajte, kajti življenje vas bo nekega dne presenetilo in tudi vi boste začeli živeti tako, kot si zaslužite. Vaš brat in mati si podajata roke in svoje težave prelagata na vas, kar res ni pošteno. Otroci bodo zrasli in vi ste naredili čisto vse, kar ste lahko. Do njiju se obnašajte kot do tujcev, no, pa saj to tudi sta. Obrišite si solze, zarzite se z upanjem v prihodnost. Lepo vas pozdravljam in vam želim vse dobro.

»Upokojenka«

Stalno berem vašo rubriko. Pomagajte ljudem pri odločitvah in za vsakogar najdete lepo besedo. Zmeraj se vse ne izteče po naših pričakovanjih, vendar se kasneje izkaže, da je bilo

tako najbolj prav. Zanima me zdravje, tudi za moža. Včasih imam občutek, da se me ljudje izogibajo, čeprav ne vem, zakaj je tako. Ali pa je tako prav; včasih pogrešam družbo. Hvala za odgovor.

Hvala za lepe besede. Vedno so dobrodošle. Zdravje vam bo še dolgo dobro služilo. Obe operaciji bosta uspešni, še bolj kot pričakujete. Tudi pri moževem zdravju ne bo nekaj posebnosti. Oba bosta zadovoljna z zdravjem. Da se vas ljudje izogibajo, je samo vaš občutek. En dober prijatelj ali prijateljica lahko odtehta deset mimobežnih znancev. Če se počutite kdaj osamljeni, lahko še vedno poiščete družbo, se pridružite kakšni pohodni ali izletni skupini, kjer boste našli družbo za nekaj časa, več pa po mojem mnenju niti ne potrebujete, saj ste samozadostni. Samota ni vedno slaba stvar. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

3		8			6	4		
		2	3	1	5			
6				9			3	7
7	3			2				8
	2	5	4		1	7	9	
	1			8			2	4
2	4			5				9
				9	6	3	5	
		9	7			8		

Rešitev:

6	1	9	2	7	4	8	5	3
2	3	5	8	1	6	4	9	7
7	4	8	3	5	2	9	6	1
3	6	2	9	4	7	1	8	5
8	5	1	6	3	2	4	7	9
9	7	4	8	5	3	6	2	1
5	2	3	1	9	7	8	4	6
1	8	6	4	2	5	3	7	9

TEŽJI SUDOKU

3						9		2
	1	9			3		4	
2					4		8	
	2	8	6		9			
			8		1	2	7	
	9		4					3
	4		3			7	9	
6		2						5

Rešitev:

5	1	9	8	4	2	6	3	7
9	6	2	3	7	1	5	4	8
4	3	8	1	6	9	2	7	5
2	7	5	3	9	8	4	1	6
8	9	1	2	7	5	3	6	4
1	8	6	2	9	4	7	5	3
7	5	3	9	7	1	2	8	6
2	6	4	8	1	3	9	5	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

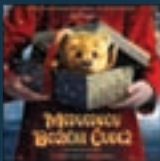
NAGRADNA KRIŽANKA

Kino center d.o.o., Bleiweisova cesta 2, Kranj

ČAROBNI DECEMBER
**PREMIERE IN
PREDPREMIERE**

WONKA

Predpremierne projekcije

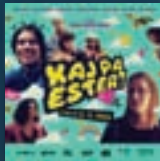
Od 6. do 13. decembra

MEDVEDKOV BOŽIČNI ČUDEŽ

Premiera

8. december ob 17.00

RACE!

Ustvarjalna otroška delavnica ob 16.00

10. december ob 17.00

KAJ PA ESTER?

Premiera z obiskom filmske ekipe

14. december ob 20.30

**AQUAMAN
IN IZGUBLJENO KRALJESTVO**
20. december ob 19.30
MOJKINO KLANJ
www.mojkino.si
MOJKINO KLANJ
**Postani član/ica
MOJKINO kluba.**
www.mojkino.si

GORENJSKI GLAS	PES, KI BEVSKA	ODRSKO GLASBENO DELO	AZUŠKA POLJŠČINA	LETOVIŠČE V ČRNI GORI	SIMON ROZMAN	JUTRANJA OPOJNA PLJACA	PREROŠKO ZNAMENJE	SVEČAN VOJAŠKI SPREVOD	JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (DAIKI)	NAŠA SMUČARKA (T. M.)	REŽISER KUROSAWA	LOVEC NA RAKE
SLOVENSKI MEDLJSKI VODITELJ (B. K.)												15
EPIGRAMATIČNA DELA	11											
HODNIK					SL. NOVINAR (SASA) TRGOVSKI IZTRZEK		14					
SAMO RUGELJ			TROPSKA OVIJALKA UTOPIST, SANJAR						TROPSKA PAPIGA IGRALEC MARTINEZ		3	
ZABOJ NA KAMIONU				23		OLIVER (KRAJŠE)	DIJAK V DOMU ŠVICARSKI KOVANEC					
EDEN OD STARŠEV											KRAJ OB STAJSKEM AVTOCESTI	STRANSKI PROIZVOD PRI DESTILACIJI
INDIJSKA SKUPNOST IZVEN KAST								NOVINAR IN GLASBENIK KOŠIR				
ANADIR AŠO SAN ČANDALA OKABE ORAVA	SMUČARSKI SKAKALEC HANNA-WALD	PISATELJ JURČIČ PLOŠČAD OB HIŠI				7		RELIGIJA KRAJ NA PASMANU				
STATIV, STOJALO			2			PEVKA JUVAN RIMSKI BOG LJUBEŽNI			21	JAN TRATNIK MANEKENKA TERNAR		
SLOG, ZANR	16					VRŠILEC ANKETE ZVAREK (REDKO)						
KRŠČANSKI PRAZNIK								REKA NA SLOVAškEM RT V JUŽNI SPANJI				
IZDELKI IZ ALABASTRA						REKA IN MESTO V SIBIRIJI	MESTO V NEMCIJI SMUČARSKA SVET			DEL TEDNA LIKALNA PRIPRAVA		6
ROKO-METAŠ VUGRINEC	9				KLIC, POZIV SNEŽNI ZAMET		MODEL VOZILA LADA GRŠKI OTOK			GRADBENI MATERIAL POČASNEŽ PRI DELU		KURIR
MITOLOŠKI LETALEC					IZDELOVALEC SODOV BARVILO ZA LASE		8	RANO-CELNIK OČETOVA SESTRA		VRSTA MAMILA BOMBAŽNA TKANINA		18
ANJA TOMAŽIN								ATI, OČKA		JAP. SMUČ. SKAKALEC (TAKANOBU) PEVEC MOJZER		13
MEJNI PREHOD S HRVAŠKO	5					VINSKA TRTA (AGR.) ANTON AŠKERC		DEKLE, PUNČKA KONEC POLOTOKA		10	RAFAEL NADAL OMAR NABER	
TRPEŽNA VOLNENA TKANINA					KLINIKA, BOLNICA							19
DUŠA (LAT.)								GEOMETRJSKO TELO				MESTO V KANADI
												17

MOJKINO

cafe

**Odprto
vsak dan.**
Vabljeni!

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko kot običajno pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu do srede, 27. decembra 2023. Rešitve pa po novem lahko pošljete tudi po e-pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati tudi svojih osebnih podatkov.

**1. nagrada: 2 vstopnici in 2 veliki porčiji pokovke,
2. nagrada: 2 vstopnici 3. nagrada: 1 vstopnica.**

	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23

Sestrine ljubezenske štorije

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Melita in Alja sta sestri. Med njima je več kot deset let razlike. Danes se zelo dobro razumeta, v letih odrasčanja pa ni bilo tako.

»Ko sem bila stara devet let, jih je imela Melita malo čez dvajset. Pošteno jo je nosilo, fante je ves čas menjala. Mamo je zelo skrbelo zanjo, pa me je zato določila, da sem jo vsakokrat, ko je šla h kakšni namišljeni prijateljici, spremljala.« pripoveduje Alja.

Poleti je bilo še kar, vsaj zeblo me ni, pozimi pa sem včasih trepetala na mrazu, medtem ko sem nanjo čakala tudi po več ur. Nekoč se je z nekom dogovorila, da bosta šla 'gledat letala na Brnik'. Seveda je bil to le izgovor za mečkanje v bližnji gmajni.

Pustila sta me na avtobusni postaji v Šenčurju in se odpeljala. Zeblo me je, saj sem bila obuta le v 'batovce', temperatura pa je padla pod ničlo. Z avtobusa je stopila neka ženska. Ko me je zagledala vso trepetajočo, me je prijala za roko in odpeljala k sebi domov. Še dobro, saj so se mi na nogah že delale ozeblinice. Potem mi je ponudila še skodelico vročega mleka in me pokrila z odejo. Ne vem, kdaj sem zaspala. Prebudila sem se zjutraj, malo pred sedmo. O, kako sem se ustrašila! To je bil čas, ko bi morala iti v šolo, pa še domače naloge nisem naredila. Začela sem jokati. Ženska mi je pripravila obilen zajtrk, mi posodila volnene nogavice in volnene spodnjice, verjetno svoje. Z avtobusom sva se odpeljali k meni domov. Nihče od domačih ponoči ni spal, bili so panični od strahu, da se mi je kaj naredilo. Zanimivo pa je bilo, da je mama kregala mene, ne sestre. Tega ji še dolgo nisem odpustila.

Sestra je bila zelo lepa. Zнала je z besedami, vsakega je hitro ovila okoli prstov. Tudi starše. Jaz sem bila zelo drugačna: tiha, neopazna, malo debelušna. Mama je sestri vse verjela. Tudi to, da ima nešteto prijateljev. Kar pa sploh ni bilo res. Ne spomnim se, da bi jo h kakšni kdaj pospremila. Zmeraj se je družila le s fanti. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja je bilo nespodobno, da bi poštena dekleta sama, brez spremstva, hodila naokoli, zato me je pod mamino prisilo jemala s seboj. Nekoč sem morala stražiti na dvorišču, ker je njenega izbranca skrbelo, da se bo žena predčasno vrnila domov. Moja naloga je bila, da bi začela kričati, ko bi to žensko zagledala. Po kakšni uri sem se začela

dolgočasiti. Nekaj otrok se je igralo zemljo krast, pa sem se jim pridružila. Bila sem zatopljena v igro, tako da tiste ženske niti opazila nisem. Šele ko se je iz zgornjega nadstropja zaslišalo vpitje in zmerjanje, sem nagonsko zaslutila, da sem ga polomila. Sestra je pritekla po stopnicah v sami kombiněži, njena oblačila pa so priletela skozi okno. Kaj se je zgodilo z moškim, ne vem. Kolikor vem, se s sestrom nista nikoli več sestala.

Melita je kot študentka s samimi desetimi dobila od najinega strica za nagrado teden dni počitnic na Krku. Seveda sem se morala žrtvovati in iti z njo. Starši niso nikoli hodili na dopust, ker se jim je zdelo škoda denarja. Že drugi dan je spoznala nekega Italijana. Še meni je bil všeč, tako lep je bil! V apartmaju, kjer je bival s starši, so imeli tudi dva psa. Velikanski črni dogi. Kako sem se ju bala! Ko sta šla v spalnico, sta mi zagrozila, da se ne smem premakniti s kavča, ker me bosta živali napadli. V grozi sem prikimala. Žal me je začelo tiščati na stranišče. Nisem si upala vstati, zato sem se polulala kar na kavč. Minili sta še dva uri, spet sem se polulala. Ko sta vsa nasmejana prišla iz sobe, je sestra začela kričati name. Italijan pa jo je miril, da to ni nič takšnega, da sta se na istem kavču njegovi dogi že večkrat polulali. Na srečo je sestra na plesu, na terasi spoznala nekega domačina, tako da sva potem večino časa preživeli pri njem. Njegova mama je zelo dobro kuhala. Vsaj lačna nisem bila več.

Za sestro sem morala tudi lagati. Kadar jo je iskal kakšen tak, ki ji ni bil pogodu, sem morala reči, da je ni doma. Med tistimi, ki

so pogosto trkali na vrata, je bil tudi Zoran. Bil mi je zelo pri srcu, saj je pel v cerkvenem zboru, imel pa je glas, ki je šel do srca. Stara sem bila že skoraj 14 let, nisem bila več grdi raček kot nekoč. Ko sem mu omenila, da sestre ni doma, sem zavila z očmi proti stropu. Takoj me je razumel. Potem sva se usedla na stopnice in se pogovarjala. Študiral je na strojni fakulteti, bil je izjemno dober matematik, tako da mi je večkrat pomagal tudi pri domačih nalogah. Matematika mi ni šla najbolje v glavo.

Melita je že diplomirala, zaposlila se je v eni od knjižnic v Ljubljani, stanovala je pa še kar naprej doma. Mamo je začelo skrbeti, saj je bila za tiste čase pri 25 letih že zelo stara. 'Oprimi se prvega, ki bo prišel mimo,' ji je govorila. 'Dovolj si jih že imela, tako da veš, da so pod obleko vsi enaki!' Pa je ni poslušala. Uživala je življenje in se poročila šele pol leta za menoj.

Z Zoranom sva se začela sestajati kmalu zatem, ko sem začela obiskovati prvi letnik gimnazije. Mami ni bilo po godu, govorila mi je, da ima odrasel moški že 'svoje zahteve'. Melita pa se je norčevala iz naju, češ da mi ga lahko spelje, kadar hoče. Res je poskušala, a ji ni uspelo. Bila sem ljubosumna nanjo, a brez potrebe. Na poroko je ni bilo, se je pa ponudila, da nese h krstu najinega prvega otroka.

Življenje se je tako obrnilo, da danes, ko je stara in betežna, midva z možem skrbiva zanjo. Edini sin, ki ga je imela, je žal že pokojni. Bila je dvakrat poročena, a srečo je doživela šele ob tretjem možu, ki pa je danes zaradi demence na varovanem oddelku doma za starejše.«

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

December je mesec peke piškotov, kolačev, potic in drugih slaščic za prihajajoče praznike, ko želimo ponuditi kakšen priboljšek. Najprej se bomo posvetili piškotom, ki lahko ostanejo primerno shranjeni tudi do dva ali tri tedne, če jih seveda ne boste pojedli že prej.

Zvezdice z arašidi

Za testo potrebujemo 300 g moke, zavitek pecilnega praška, 125 g mehkega masla ali margarine, 50 g trsnega sladkorja, 100 g medu in 100 g arašidovega masla s koščki, za okrasitev pa 30 g medu in 100 g jedilne čokolade.

V posodi zmešamo moko in pecilni prašek. Dodamo preostale sestavine in vse skupaj zmešamo v gladko testo. Razvaljamo ga na pomokani površini na pol centimetra debeline in z modelčkoma izrežemo velike in male zvezdice. Damo jih na pladenj, zaščiten s papirjem za peko, in ga postavimo v pečico. Pečemo jih na 180 °C dobrih 10 minut, nato pustimo, da se ohladijo. Za okrasitev nalomimo čokolado in jo stopimo v vodni kopeli. Velike zvezdice namažemo z medom, nanje položimo male in jih poškrpimo s stopljeno čokolado.

Nasvet: Namesto z medom lahko piškote premažemo z arašidovim maslom ali stopljeno čokolado. V dobro zaprtih škatlah ostanejo sveži dva tedna.

Alpski kruhki

Za testo potrebujemo 50 g kandirane pomarančne lupinice, 50 g jedilne čokolade, 250 g moke, zavitek pecilnega praška, 125 g mehkega masla ali margarine, 125 g trsnega sladkorja, jajce in žličko začimb za medenjake, za preliv pa 100 g sladkorja v prahu in 2 žlici limoninega soka.

Pomarančno lupinico in čokolado sesekljamo. V posodi zmešamo moko in pecilni prašek, dodamo preostale sestavine in vse skupaj zmešamo v gladko testo. Nazadnje vmešamo pomarančno lupinico in čokolado. Iz testa na pomokani površini oblikujemo 3 svaljke, dolge 20 centimetrov. Damo jih na pladenj, obložen s papirjem za peko, nato pa v pečico, segreto na 180 °C. Pečemo približno 30 minut. Sladkor v prahu zmešamo z limoninim sokom in s prelivom premažemo še vroče kruhke. Postrežemo ohlajene, narezane na 1,5 cm debele rezine.

Nasvet: Kruhke lahko hranimo v aluminijasti foliji v hladilniku do tri tedne.

Orientalni poljubčki

Potrebujemo 150 g orehov, 60 g pistacij, 3 beljake, 200 g sladkorja v prahu, zavitek vaniljevega sladkorja, 50 g tekočega medu, 2 žlički mandljeve arome ter po pol žličke mletega kardamoma in cimeta za posip.

Orehe in pistacije zmeljemo ter jih na ponvi brez maščobe prepražimo. Z mešalnikom nad vodno kopeljo v kozici stepemo beljake in obe vrsti sladkorja, da dobimo čvrsto zmes (približno 6 minut). Nato kozico odstranimo iznad vodne kopeli in primešamo med, orehe, pistacije in aromo. Čisti vrečki odstrižemo vogal in jo napolnimo z zmesjo. Na pladenj, obložen s papirjem za peko, nabrizgamo kupčke. Na sobni temperaturi naj se sušijo 2 dni. Posujemo jih z začimbami.

Nasvet: V dobro zaprtih škatlah se ohranijo tri tedne.

Krhke orehove potičke

ERIKA JESENKO

Vstopili smo v praznični december, kjer brez dobrih piškotov in drugih sladice ne gre. Pa začnimo s krhkimi orehovimi potičkami, ki nas bodo navdušile tako z okusom kot tudi z videzom.

Za pripravo krhkih orehovitih potičk potrebujemo: za testo: 350 g moke, 150 g masla, 1 jajce, 40 g sladkorja v prahu, 1 vaniljev sladkor, 1 pecilni prašek, 1 žlico kremenega jogurta ali kisle smetane, ščepec soli; za orehov nadev: 250 g mletih orehov, 2 žlički temnega kakava, četrtr žličke cimeta, 1,5 dl smetane, 2 žlici domače marmelade, 2 žlici sladkorja, 2

vaniljeva sladkorja, lupinico ene bio limone, 1 žlico ruma.

Priprava testa: Skupaj zmešamo moko, pecilni prašek, sladkor v prahu, vaniljev sladkor in sol. Dodamo na lističe narezano maslo, jajce in jogurt. Vse skupaj zgetemo v čvrsto testo. Testo zavijemo v prozorno folijo in ga postavimo v hladilnik za vsaj pol ure.

Med tem časom pripravimo orehov nadev: Skupaj zmešamo mlete orehe, kakav, cimet, sladkor, vaniljev sladkor in limonino lupinico. Poparimo z vročo smetano in vmešamo še marmelado ter rum. Vse skupaj

LAHKE JEDI

dobro zmešamo, da dobimo gost nadev. Če je nadev preveč suh, prilijemo še kakšno žlico smetane.

Sestavljanje potičk: Testo razdelimo na dva enaka dela in vsak del razvaljamo v pravokotnik, pri čemer naj bo ena stranica precej daljša od druge. Vsak pravokotnik namažemo z orehovim nadevom in zavijemo v tanek svaljek. Vsak svaljek narežemo na 1,5 centimetra debele dele, da dobimo majhne potičke. Potičke polagamo na pekač, prekrit s peki papirjem. Pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 20 minut.

PREJELI SMO

Odgovor

V 94. številki časopisa Gorenjski glas, ki je izšel v petek, 24. novembra 2023, je bilo v rubriki Prejeli smo objavljeno pismo z naslovom Je to res potrebno?, avtorica pisma je bila »pokojnikova sestra«. Na pismo se odzivam kot zakonita zastopnica podjetja Navček, na katerega so očitki tudi leteli.

Pristojnosti do opredeljevanja glede avtoričnega nezadovoljstva nad potrebnostjo »vmesnega elementa« – koncesionarja, ki opravi prvi prevoz pokojnika, nimam; nosilec zakonodajne oblasti v Republiki Sloveniji je državni zbor. Vsekakor pa imam pravico do odziva na očitke in kritiko, ki so v vsebini pisma uperjeni zoper izvajalca 24-urne dežurne službe v občini Radovljica, podjetje Navček, d. o. o. z Visokega, ki ga vodim in zastopam, saj kritika ne odraža resničnih dejstev.

Družinsko podjetje pogrebne storitve izvaja že več kot 30 let. Zaposleni delo vsa leta opravljamo predano, z največjo mero pietete do pokojnih in z vsem spoštovanjem do svojcev in njihove težke življenjske situacije. Vsi delavci pri svojem delu vedno nosijo uniforme, ki vsekakor niso primerne za košenje trave. Prav tako pri svojem delu ne uporabljamo kovinskih krst, temveč krste, ki so izdelane iz lesa in transportne krste. Te so iz materiala, ki se lahko razkuži (po večini iz steklenih vlaken) in

se po zakonu o Pogrebni in pokopališki dejavnosti uporabljajo izključno za prenos in prevoz pokojnih. Rokovanje zaposlenih s pokojnikom je vedno izvedeno z vsem spoštovanjem in predanostjo. O kvaliteti opravljenih storitev ne nazadnje pričajo številne zahvale svojcev za dobro opravljeno delo, ki jih podjetje prejema vsa leta poslovanja, ter tudi več kot 30-letna prisotnost podjetja pri opravljanju teh storitev.

Pri objavljenem pismu »pokojnikove sestre« me je predvsem zmotilo dejstvo, da avtorica svojega nezadovoljstva nad opravljeno storitvijo nikoli ni izrazila neposredno pri našem podjetju. Podjetje Navček, d. o. o., je namreč vedno odprto za vse konstruktivne predloge, vezane na njihove storitve, zato iz tega razloga nazadnje tudi »pokojnikovo sestro« vljudno pozivam, da s podjetjem vzpostavi neposredni stik, vse z namenom celostnega pregleda konkretnega primera, če je do tega tudi resnično prišlo.

Na koncu bi omenila, da se kljub zagotavljanju najvišjih standardov naše dejavnosti vse večkrat srečujemo z nelojalno konkurenco, ki s klevetanjem in drugimi podtikani poizkuša škodovati ugledu pogrebne službe Navček, posledično pa tudi pogrebni dejavnosti v celoti.

NAVČEK, D. O. O., VISOKO
 PETRA ZORMAN,
 DIREKTORICA

www.gorenjskiglas.si

A: »Ti veš, kako je bil Kranj videti v 60. letih 20. stoletja?«
 B: »V bistvu ne. Vem, da je bila poleg gimnazije Majdičeva hiša.«
 A: »Potem je pa tale informacija ravno zate.
PODOBE NEKDANJEGA KRANJA je knjiga, ki so jo nedavno izdali v Gorenjskem muzeju. Povem ti, to je knjiga, ki bi jo moral vsak Kranjčan imeti doma. Res živimo v lepem mestu!«

Kupite jo lahko v gradu Khislstein, Mestni hiši in Prešernovi hiši. Cena je 20 €.

GORENJSKI MUZEJ

Sto let patra Polikarpa

Brezje – Frančiškanski pater Polikarp Brolih na Brezjah je danes star 100 let. Rodil se je 5. decembra leta 1923 pri Lojzlu na Zgornji Beli. Krstili so ga za Antona, 1. septembra leta 1939 ob vstopu v noviciat slovenske frančiškanske province Svetega Križa, pa so mu dali ime Polikarp. V duhovnika je bil posvečen 18. decembra leta 1949. V čast njegove stoletnice bo danes ob 11. uri v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah slovesna maša.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Srečanje harmonikarjev samoukov

Ljubno – Organizatorji srečanja harmonikarjev samoukov na frajtonarici vabijo na deseto srečanje, ki bo v petek, 8. decembra, ob 19. uri v domu Športnega društva Ljubno.

Dobrodelni koncert in razstava

Slovenski Javornik – V Kulturnem domu na Slovenskem Javorniku bo v petek, 8. decembra, ob 20. uri dobrodelni koncert zasedbami Game over, Kabaret 5 in Guni. Pred tem, ob 19. uri, KD ROV Železniki v sodelovanju z DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela vabi na razstavo 30 let – Vizualni Krawal skozi čas.

V nagradni križanki iz Gorenjskega glasa št. 93 z geslom **Lepi trenutki, ki jih preživimo z otroki**, je prvo nagrado prejel **Albin Bizovičar** iz Gorenje vasi, drugo in tretjo nagrado sta prejela **Meta Pečnik** iz Žabnice in **Bernarda Andromako** iz Kranja. Čestitke!

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemat po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

desetdnevna vremenska napoved

Torek 5. 12.	Sreda 6. 12.	Četrtek 7. 12.	Petek 8. 12.	Sobota 9. 12.
-3/0 °C	-2/2 °C	-5/3 °C	-5/2 °C	-4/3 °C
Nedelja 10. 12.	Ponedeljek 11. 12.	Torek 12. 12.	Sreda 13. 12.	Četrtek 14. 12.
-4/2 °C	-5/3 °C	-3/5 °C	-1/4 °C	0/3 °C

IZLETI

Pohod po poteh krajevne skupnosti

Kokrica – Društvo upokojencev Kokrica v petek, 8. decembra, svoje člane vabi na zadnji pohod v letošnjem letu, ki bo potekal po poteh krajevne skupnosti. Zbor pohodnikov bo pred kulturnim domom na Kokrici ob 9. uri. Pohod bo v vsakem vremenu.

OBVESTILA

Telovadba, ustvarjalna delavnica, tehnike oživiljanja

Preddvor – V sredo, 6. decembra, ob 17. uri bo v Kulturnem domu Preddvor telovadba za najlepša leta, ki je namenjena udeležencem vseh starosti. V Medgeneracijskem centru Naklo bo isti dan ob 18. uri delavnica izdelave novoletnih voščilnic, v petek, 8. decembra, ob 9.30 pa delavnica nudenja prve pomoči, ki bo potekala v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja Kranj. Za vse aktivnosti v okviru programa medgeneracijskega sodelovanja so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Romanje po Rožnovenski poti

Brezje – Prijatelji Rožnovenske poti v soboto, 9. decembra, vabijo na adventno romanje, ki se bo začelo s sveto mašo v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah ob 8.30. Na približno 12 km dolgo pot se bodo odpravili ob vsakem vremenu, hoje je približno za štiri ure, vsebina programa je obsežna, zato je prihod na izhodišče predviden po 15. uri. Na pol poti bo poskrbljeno za okrepitev. Dodatne informacije: 041 271 635 Jana Grohar ali 040 553 417 (Matevž Kleč) ter na roznovenskapot.si.

PREDAVANJA

Potopisno predavanje – Škotska

Naklo – V torek, 5. decembra, ob 18. uri Turistično Društvo Naklo vabi na potopisno predavanje v Gostilnici Kresnik, kjer bo Uroš Erbežnik predstavil Škotsko.

PREDSTAVE

Mala čarovnica

Škofja Loka – Na Loškem odru bo v četrtek, 7. decembra, ob 18. uri premiera predstave Mala čarovnica v režiji Gašperja Murna (za izven).

Dve otroški predstavi, dve komediji

Kokrica – Društvo SNG Kranj v soboto, 9. decembra, ob 10. uri vabi na predstavo Pravljica za najmlajše z obiskom Dedka Mraza. Uprizoritev bo za Bonbonma in izven. Isti dan ob 20. uri bo na ogled komedija Jesenski rock'n'roll. V soboto, 16. decembra, ob 10. uri bosta društvu SNG Kranj in Glasba-Drama uprizorili predstavo Trije prašičji prašički, ob 20. uri pa bo za abonma 5 komedij in izven na ogled komedija Kar v vrsto, prosim v izvedbi Ta bol' teatra Kranjska Gora. Vse predstave bodo v Kulturnem domu Kokrica.

Ponovitev monokomedije Jutri začnem

Breznica – Kulturno društvo dr. France Prešeren Žirovnica - Breznica v nedeljo, 10. decembra, ob 18. uri vabi na ponovitev monokomedije Dese Muck Jutri začnem v režiji Gašperja Stojca in igri Mateje Mlačnik, igralke Gledališča Julke Dolžan. Predstava bo v kulturni dvorani na Breznici. Zaradi velikega zanimanja priporočajo rezervacijo sedežev na 040 576 560 (Aleš) ali kdfpzirovnica@gmail.com.

tedenski koledar

	vzhod	zahod
5. 12. tor. Savo ☾	7:29	16:17
6. 12. sre. Miklavž	7:30	16:17
7. 12. čet. Ambrož	7:31	16:17
8. 12. pet. Marija	7:32	16:16
9. 12. sob. Valerija	7:33	16:16
10. 12. ned. Smiljan	7:34	16:16
11. 12. pon. Danijel	7:35	16:16

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RADIO KRANJ 97.3
pisan kot jesen
radio-kranj.si

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Bliža se čas obdarovanj

Podarite naročnino na časopis Gorenjski glas!

Podarite naročnino na časopis Gorenjski glas! Svoje najbližje boste razveselili vsak torek in petek, ko jih bo časopis Gorenjski glas pričakal v poštnem nabiralniku. Za vse možnosti naročin pokličite 04/201 42 41 vsak delavnik od 8. do 15. ure, pišite na narocnine@g-glas.si ali kliknite na www.gorenjskiglas.si/prijavoveganarocnika

Naj bodo letos prazniki še posebno čarobni.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Moja čokoladna peciva

Čokolada je kraljica sladice, okusna in neizogibna poslastica, ki jo obožujejo tako stari kot mladi. V knjigi boste našli recepte za kremna peciva, biskvitna peciva, peciva brez peke, peciva iz krhkega testa, torte in ostale sladice, v katerih seveda kraljuje čokolada.

10 EUR
* Poština

Spiralna vezava, 15 x 20 cm, 216 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

IŠČEM

ZOBOZDRAVNICA, stara 49 let, in njen bodoči mož, učitelj vožnje, star 58 let, najmeta stanovanje na Gorenjskem ali v Ljubljani, tel.: 031/254-429, Marina in Bogdan 23003039

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

HYUNDAI I 30, dizel, l. 2008, 220.000 km, redno servisiran, lepo ohranjen, tel.: 040/795-958 23003098

PEUGEOT 206, letnik 2006, 5 vrat, 108.000 km, lepo ohranjen, servisiran, klima, tel.: 040/124-600 23003101

ŠKODA Fabia Combi, letnik 2008, bencin, 1.6, lepo ohranjen, veliko opreme, nova sklopka, opravljen servis, tel.: 040/124-600 23003100

DRUGA VOZILA

PRODAM

POČITNIŠKA prikolica, letnik 1997, 2-osna, dolžina 6 m, veliko dodatne opreme, cena 5.900 EUR, tel.: 031/374-706 23003086

MOTORNÁ KOLESÁ

PRODAM

SKUTER, registriran, za polovično ceno, ni treba imeti izpita, tel.: 040/332-590 23003088

KURIVO

PRODAM

5 m³ suhih okroglic (rajkeljev), hrast in gaber, razžaganih, s prevozom 250 EUR, tel.: 031/229-151 23003064

BUKOVA suha drva, cena 70 EUR/m³, Javorje – možnost dostave malih količin, tel.: 041/446-510 23003089

KVALITETNA bukova drva, lahko razrezana, možna dostava, tel.: 041/905-557 23003096

SUHA bukova in mešana drva, bukove butare ter rajklje – okroglice, tel.: 031/826-621 23003040

SUHA bukova drva in PVC cisterno za gorivo, Bled, tel.: 041/335-978 23003094

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

RABLJEN pomivalni stroj, delujoč, cena po dogovoru, tel.: 04/51-46-244, 031/545-085 23003082

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

HOBÍ

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 23002976

IŠČEM

ZNAČKE, odlikovanja, medalje, kovance, slike, ure, luči in druge stvari, tel.: 068/173-293 23003081

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta, traktor in kmetijske priključke, tel.: 041/540-364 23003047

TRAKTOR, priključke in ostalo kmetijsko mehanizacijo, tel.: 041/680-684 23003095

TRAKTORSKO frezo, lahko starejšo, in osovino za prikolico s kolesi, tel.: 031/343-177 23003085

PRIDELKI

PRODAM

VINO teran, odličen, pred prazniki dostavim na dom, tudi manjše količine, tel.: 041/614-862 23003048

VRHUNSKO vino teran ter teranov liker. Možnost dostave ter degustacije pred nakupom. Cena 3 EUR vino, liker 6 EUR, tel.: 040/378-717, Milan 23003091

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 23003051

14 dni staro ČB teličko, tel.: 041/377-102 23003092

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 3. 12. 2023
2, 8, 16, 18, 30, 37 in 25

Loto PLUS: **4, 8, 21, 26, 28, 39 in 27**
Joker 6: **1 8 5 1 6 9**

Predvideni sklad 6. 12. 2023 za Šestico: **460.000 EUR**
Predvideni sklad 6. 12. 2023 za 6 plus: **240.000 EUR**
Največji dobitok za Joker 6: **300.000 EUR**

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

VINKO KORDEŽ

Na zadnjo pot ga bomo pospremili v petek, 8. decembra 2023, ob 15. uri na pokopališču v Senčurju.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

V SPOMIN

JANEZ GRAŠIČ

Kranj, Švica
nekdanji večletni član slovenske ekipe gorskih kolesarjev

Pred enim letom se je prezgodaj, v 54. letu, končalo tvoje življenje. Zastal je tvoj korak in tvoje dejavnosti. Ob obletnici smrti bo v torek, 12. decembra 2023, ob 18. uri v tvoj spomin v cerkvi sv. Martina v Stražišču pri Kranju darovana sveta maša.

Družina in vsi tvoji

V knjigi je 120 receptov, ki so razumljivi, natančni, sestavine pa vsem dostopne. Med njimi so recepti za: čokoladne brizgane piškote, cimeto ve zvezdice, žepke z marmelado, pariške rože, orehove rezine, kefirjeve tortice, pomarančne kocke ...

10 EUR
* Poština

Spiralna vezava, 14 cm x 20 cm, 150 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

BIKCA ČB, starega 14 dni, in prašiče, težke 50 kg, domača reja, tel.: 041/378-937 23003090

BIKCA simentalca, težkega do 250 kg, tel.: 068/150-640 23003097

KRAVO simentalco, staro 4 leta, za zakol, in lepe peteline, tel.: 041/851-862 23003080

BIKCE in teličke pašne ter kravo, tel.: 051/372-468 23003083

TELICO križanko ČB/LIM, staro 16 mesecev, tel.: 051/363-123 23003093

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23003053

RAZNO

PRODAM

NOVE ženske plesne čevlje in rabljeno rdečo sedežno garnituro, usnje, za simbolično ceno, tel.: 041/202-067 23003099

STAREJŠO leseno tehtnico, 200 kg, na uteži, in gorilec za peč CTC, tel.: 040/522-329 23003079

VEČ gobelinov, tel.: 040/635-537 23003087

Korakajo že dvajset let

Center Korak za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo iz Kranja je prejšnji teden s slovesnostjo in svečanim bazarjem na Brdu pri Kranju zaznamoval dvajseto obletnico ustanovitve.

SIMON ŠUBIC

Brdo pri Kranju – Minuli teden je v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju potekal že 14. prednovoletni bazar, ki ga je Center Korak iz Kranja organiziral v sodelovanju s svojim zaposlitvenim centrom in z društvom Klub En korak več. Letos so ga poimenovali Svečani bazar, saj Center Korak za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo, ena od le treh tovrstnih ustanov v Sloveniji, praznuje dvajsetletnico delovanja. Tudi letošnji bazar je ponudil vrsto izdelkov, ki jih izdelujejo uporabniki v Centru Korak v okviru rehabilitacije in delovne terapije z namenom postopnega, »po korakih«, vračanja v vsakdanje okolje in zaposleni invalidi na zaščitene delovnih mestih v Zaposlitvenem centru Korak.

»Korakovi koncerti, bazarji, potice, venčki in piškoti; najdete jih v vsakem Korakovem prostoru, z njihovo pomočjo in s pomočjo številnih donatorjev ima danes Center Korak opremo, brez katere si sodobnih rehabilitacijskih pristopov ni moč predstavljati,« je na slovesnosti ob jubileju Koraka

Tudi letošnji Korakov bazar je bil zelo dobro obiskan. / Foto: Primož Pičulin

poudarila njegova ustanoviteljica in direktorica Mateja Korošec. Kot je spomnila, so pred dvajsetimi leti začeli s tremi zaposlenimi in štirinajstimi uporabniki, danes pa imajo 55 uporabnikov in trideset zaposlenih v Centru Korak ter sedemnajst v zaposlitvenem centru. »Obuti čevlje, skuhati kavo, objeti tistega, ki ga imaš rad. Tisoč drobnih stvari, ki jih naredimo vsak dan, je za naše uporabnike velikokrat ovira, ki jih ne zmorejo sami.

Zaupanje svojcev. Zato smo tu, zato je Korak,« je predstavila osnovno poslanstvo centra. »Veliko se je v dvajsetih letih spremenilo, tisto, kar je ostalo enako, pa je vera v človekovo dostojanstvo. Zaveza k našim vrednotam in vztrajanje v poslanstvu,« je poudarila.

»Da narediš takšen korak, kot ga je pred dvajsetimi leti naredila Mateja Korošec, in svoje življenje predaš za druge, moraš biti pogumen. In kar je še pomembnejše, tvoji koraki morajo biti večina dni odločni, da lahko pomagaš do koraka v novo življenje tistim, ki to potrebujejo. Tvoji koraki morajo biti gibki, da preskočijo polena, ko se ti znajdejo pod nogami. Danes slavimo vse te korake, ki že dvajset let omogočajo nove korake drugim,« pa je poudaril varuh človekovih pravic Peter Svetina.

Kot je opozoril, so potrebe po rehabilitaciji po možganski poškodbi v tem trenutku večje, kot je je na voljo v vseh treh centrih v Sloveniji. »Ljudje s pridobljeno možgansko poškodbo imajo manjše možnosti za

pozitiven izhod iz razmer, če ostanejo doma, saj terapevtskih obravnav večina niso deležni, mogoče pa so tudi druge težave, ki v bolnišnici še niso niti videne. Tudi zato sem kot varuh zahteval od odgovornih s priporočili, da po državi čim prej vzpostavijo mrežo regijskih centrov za osebe po pridobljeni možganski poškodbi. Pravočasnost, dostopnost in kontinuiteta obravnave so resnično izredno pomembne, če želimo, da se posameznik kakovostno postavi na noge in zaživi dostojanstva vrednega človeka,« je dejal.

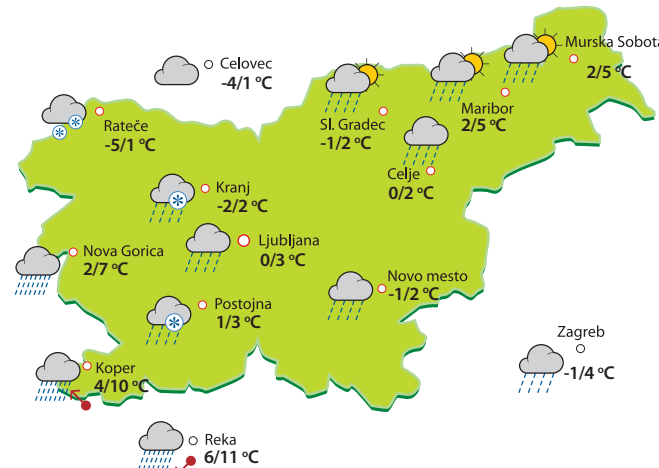
Državni sekretar na ministrstvu za solidarno prihodnost Luka Omladič pa je med drugim dejal, da se kot predstavnik države zaveda dolga, ki ga ima ta do organizacije, kot je Korak. »Obljubim vam, da bomo tudi v sodelovanju z vašo organizacijo naredili vse, da se položaj na tem področju še izboljša. Naslovili bomo tako storitve kot normative, pri tem pa si želimo tesno sodelovati tudi z vašo organizacijo,« je dodal.

Ustanoviteljica in direktorica Centra Korak Mateja Korošec in varuh človekovih pravic Peter Svetina / Foto: Primož Pičulin

vremenska napoved

Danes bo oblačno, zjutraj in dopoldne bodo občasne padavine, po nižinah bo deloma deževalo, deloma snežilo, možna bo tudi poledica. Jutri bo pretežno oblačno in suho. V četrtek bo sprva sončno, jutro bo po nižinah megleno. Popoldne se bo oblačnost povečala.

Miklavževanje v vaših domovih

Danes ponoči bo tiste najbolj pridne obiskal Miklavž. Spraševali smo, ali ta dobri mož še obiskuje otroke, ga je morebiti že izpodrinil Božiček in kako se ga spominjajo mimoidoči.

Metka Papler, Kranj:

»Miklavž je eden od najlepših spominov iz otroških dni, vedno so bila darila; in to so bila tudi edina darila, ki smo jih dobili. Danes v novih generacijah pa je bolj popularen Božiček, tudi v naši družini je prevzel glavno vlogo obdarovalca. Če bomo uspešno peljali naprej tradicijo, pa tudi Miklavž ne bo pozabljen.«

Timotej Cankar, Ljubljana:

»Miklavž nas je navadno obiskal pri babici, doma pa smo praznovali božič. Spominim se, da je babica res veliko dala na to in takrat smo dobili ogromno daril. Ko bom sam imel otroke, bom 'fural' naprej vse dobre može, vsaj da prinese vsak neko malenkost in da dam otrokom vse, kar bom lahko.«

Tomaž Dokl, Kranj:

»Kot se sam spominjam Miklavža, je vedno prinesel nogavice, mandarine, pomaranče, malenkosti oziroma tisto, kar je bilo najbolj pomembno za zimski čas. Bil je najpomembnejši dobri mož, Božička sploh nismo imeli. Tudi ko bom sam imel malčke, bom zagotovo peljal to tradicijo Miklavža naprej.«

Sajra Kerić, Kranj:

»Lepi spomini, vedno smo bili izredno veseli Miklavža, ki je predstavljal začetek veselja. Največ daril pa je pri nas vedno nosil Dedek Mraz. Upam pa, da bo Božiček izpodrinil Miklavža. Za božič so vedno najboljša in najlepša darila in tudi dandanes k nam večino daril prinese Božiček.«

Gregor Rogelj, Kranj:

»Miklavž ima v naši družini precej tradicionalen pomen. Predstavlja začetek veselega decembra, in če so otroci dovolj pridni, je to tudi mož, ki prinese največ daril. Tudi ko smo bili mi mlajši, smo vedno težko pričakovali Miklavža in se bali parkeljnov. Mislim, da je še tako, ni se kaj dosti spremenilo.« **N. T.** / Foto: Tina Dokl

NA GLAS

aforizem

Rodna gruda postaja vse bolj jalova.

Milan Fridauer - Fredi